

γων ἐπιδοῦναι τῷ βασιλεῖ δέστιν, καὶ ἀναμένειν τὴν ἀντιγραφήν. εἰν τὸν δικασθέαν παραδίδεται.

λεγ. Καν μὴ δεχθῆ ἡ ἔκκλητος, γνυμάζεται τὸ ἐφετικόν, τοῦ ἔκκλεσμάν προσιύντος εἰσὼ τοῦ ὁρισμένου χρόνου βασιλεῖ, ἢ τῷ τὴν ἔκκλητον ὄφειλοντι σκοπῆσι. εἰ δὲ ἄλλω ἐλάτον^{q)} ἀντί ἄλλον προσέλθῃ, βλάπτεται· εἰ μὴ ἄρα βασιλεῖ προσέλθῃ, ἄλλω προσέλθειν ὄφειλον· οὕτως γάρ ἐστιν, ὡς τῷ προσφόρῳ προσελθών. εἰ δὲ καὶ δεχθῆ μὲν ἡ^{r)} ἔκκλητος, ἄλλως δὲ πως^{s)} ἐμποδισθῇ, προσέρχεται τῷ βασιλεῖ ἡ τῷ δικαστῇ τῆς ἔκκλητον.

μέρ. Καν κατὰ τοῦ δημοσίου δοθῆ ἔκκλητος, καὶ μὴ προσδεχθῇ, πάντα ἐπὶ σχήματος ἀκανοτόμητα μένει. καὶ διὰ μὴ προσδεξάμενος αὐτήν εὐθέως δι' ἀναφορᾶς δηλούτω, διὰ τοῦ μὴ προσδεξατο, διδοὺς τὸ ἵστον τῆς ἀναφορᾶς τῷ δικαζομένῳ.

μάλ. Εἰς τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα ὑπέρθεσιν ἔκκλητον ὃν δεῖ δέχεσθαι· οἷον ἵνα μὴ ἀνοιγῇ^{t)} διαθήκη^{u)}, ἢ ἵνα μὴ δοθῇ^{v)} στρατιωτικὴ ἀνόντα, ἢ στοις ἐπὶ τούτῳ μὴ ἀγορασθῇ^{w)}. ἢ ἵνα μὴ εἰσαχθῇ^{x)} εἰς νομὴν ὁ γεγραμμένος κληρονόμος· ἢ ἵνα μὴ γένηται τὸ ψηφισθὲν κατὰ τὸ γενικὸν δόγμα· ἢ ἵνα μὴ πραθῇ^{y)} τὸ ἐνέχυρον.

μέρ. Ο δεξάμενος τὴν ἔκκλητον διδότω γράμματα τῷ ἔκκλεσμάν πρὸς τὸν ἐφετην, δηλοῦται, τὶς κατὰ τίνος ἔξεκαλέσατο καὶ πρὸς τίνα δικασάμενος. Εἰν δὲ διὰ ἔκκλεσμάν εἰστατικῶς αἰτήσῃ τὰ γράμματα εἰσὼ τοῦ χρόνου λαβεῖν, καὶ τοῦτο διαμαρτύρηται, δὲ^{z)} μὴ παράσχῃ, οὐ βλάπτεται.

μάγ. Εἴτε δεχθῇ^{h)} ἡⁱ⁾ ἔκκλητος, εἴτε καὶ^{j)} μή, οὐδὲν ἐν τῷ μεταξὺ κανεῖται, ἔως οὗ^{k)} ἔξετασθῇ^{l)} ἡ ἔκκλητος^{m)} δοκιμασθῇⁿ⁾, εἰ δέ τελείωσι.

"Οθεν δὲ ἔξοδοισθεὶς οὐδὲν τῆς Ἰταλίας, οὐδὲ τῆς ἐπαρχίας, ἡς ἔξωρίσθη, καλέται. οὐτε δὲ περιορισθεὶς δεσμεῖται, ἢ ἄλλην ὑβριν ἐφίσταται· ἐπ' ἀνεραίῳ γάρ η κατάστασις μένει τοῦ ἔκκλεσμάν.

μάλ. Εἳ^{o)} αἱ πολλῶν ἀμαρτημάτων καταδικασθεῖσις ἐπὶ τοιν ἔκκαλέσηται, εἰ μὲν ἐπὶ τοῖς ἔχοντοι βαρυτέρων τιμωρίαν ἔξεκαλέσατο, ὑπερτίθεται τέως η ἐπεξέλεντος^{p)}, εἰ δὲ μὴ ἔξεκαλέσατο ἐπὶ τῷ βαρυτέρᾳ τιμωρίᾳ, οὐχ ὑπερτίθεται^{q)} η κατ' αὐτοῦ ἐπεξέλεντος.

μέρ. Εἰ^{r)} ἀμφισβήτησίς ἐστι^{s)}, πότερον ἐκρίθη^{t)} τι^{u)}, ἢ οὐ, καὶ δικαστὴς ψηφίσεται, μὴ περιόδιαι, καὶ τῇ ἀληθείᾳ^{v)} ἢν περιμένον, ἀνατρέπεται, εἰ μὴ παρηκολούθησεν ἔκκλητος.

Εἰ δὲ^{w)} περὶ συμψηφισμὸν δικαστῆς ἐπιλανήθη, διορθῶται η ψῆφος καὶ χωρὶς ἔκκλητον· τυχὸν γάρ εἶπεν, ἐφάγη μοι Πέτρος χρεωστῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς αἰτίας πεντήκοντα νομίσματα, καὶ ἀπὸ τῆς δε^{x)} εἰκοσιπέντε· καὶ διὰ τοῦτο^{y)} ονυμῶν, αὐτὸν δονται τὰ ἔκατὸν νομίσματα. εἰ δὲ καὶ δικαστῆς τῆς τοιαύτης ζητήσεως βεβαιώσει τὴν ψῆφον τῶν ἔκατὸν νομίσματων, εἰ μὲν νομίσας τὰ πεντήκοντα καὶ τὰ εἰκοσιπέντε γίνεσθαι ἔκατόν, η αὐτὴ πλάνη ἐστί, καὶ οὐ χρεῖα^{z)} ἔκκλη-

quod dicit, se Principi preces obtulisse et rescriptum expectare. Si igitur ille condemnatus sit, non appellat.

XXXIX. Licit appellatio recepta non sit, iudicium ^{L. 5.} D. XLIX. 5. appellatio peragitur, si intra constitutum tempus appellator Principem adierit, aut eum, qui de appellatio cognoscere debet. Si vero alium minorem pro alio adierit, hoc ei obest: nisi Principem adierit, qui alium adire debebat: nam tunc res se sic habet, ac si competentem iudicem adiisset. Si vero appellatio recepta sit, sed quid aliud impedimento fuerit, Principem aeat, aut iudicem appellatio.

XL. Etiamsi contra fiscum appellatum sit, et appellatio recepta non sit, omnia in eodem statu manent. Et is, qui appellatio non receperit, confessim per relationem manifestet causam, ob quam eam non receperit, exemplum relationis litigatori edens.

XLI. Si res dilationem non recipiat, appellatio nem admittere non oportet: ut puta, ne testamentum aperiatur, aut ne annona militaris erogetur, aut frumentum in hoc coematur, neve scriptus heres in possessionem mittatur: aut quo minus fiat, quod secundum generale edictum decretum est: aut ne pignus distrahat.

XLII. Qui appellatio recepit, literas det ei, ^{L. un.} D. XLIX. 6. qui appellavit ad eum, qui appellatur, quae significent, quis appellaverit, et adversus quem et quocum litigaverit. Si vero, qui appellaverit, instanter literas petierit intra tempus, et hoc contestetur, ille autem non dederit, appellator inde damnum non incurrit.

XLIII. Sive appellatio recepta sit, sive non, medium tempore nihil novatur, quoadusque examinetur ^{pr. §. 1.} D. XLIX. 7. appellatio, aut deliberetur, an recipienda sit.

Unde relegatus neque Italia, neque provincia, a §. 2. 3. qua relegatus est, arcetur: neque deportatus vincitur, neque aliam iniuriam patitur: integer enim status manet eius, qui provocavit.

Si quis ex pluribus facinoribus condemnatus propter quaedam appellavit, siquidem ob ea, quae gravorem animadversionem desiderant, appellaverit, interim differtur executio. Si vero a graviore coercitione non appellaverit, executio adversus eum non differtur.

XLIV. Si dubitetur, utrum iudicatum sit, neene, ^{L. I. pr.} D. XLIX. 8. et iudex, non esse iudicatum, pronuntiaverit, licet revera fuerit iudicatum, rescinditur, nisi provocatio subsecuta sit.

Si vero iudex erraverit in calculo, sententia et ^{§. 1.} citra provocationem corrigitur: fortasse enim dixit: Constitut mihi, Petrum ex hac causa quinquaginta aureos debere, et ab illa viginti quinque: et ideo ipsum centum dare condemnno. Sed etsi huius questionis iudex sententiam centum confirmaverit, siquidem ideo, quod quinquaginta et viginti quinque fieri centum putaverit, idem error est, neque appellare necesse est. Si vero dixerit, alias causas esse alio-

p) Theod. καταδικασθεῖ. q) Σάττον Fabr. Deest in Cod. Coisl. r) η Fabr. Deest in Cod. Coisl. s) πως Fabr. Deest in Cod. Coisl. t) Totum cap. 41. habet Theod. u) Cod. Coisl. et Theod. inserunt ξ, quod deest apud Fabr. v) Theod. in textu διάθεται, in marg. διαθήκη. w) δ Cod. Coisl. Fabr. habet ελ. x) Fabr. η. Num Cod. Coisl. hoc habeat, e collatione intelligere non potui. Omnino legendum η. y) καὶ Fabr. Omititur in Cod. Coisl. z) §. 5. habet Theod. a) Sic Cod. Coisl. et Fabr. Theod. ἀπό. b) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. hic et postea ὑπεξέκανος. c) Theod. inserit τίος, quod in Cod. Coisl. et apud Fabr. omititur. d) Cap. 44. exceptis §. 3. et 4. habet Theod. e) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. εἰν. f) Theod. η. g) Cod. Coisl. ii. Fabr. et Theod. ii. h) καὶ inserunt Cod. Coisl. et Theod. Deest apud Fabr. i) Theod. addit τῆς αἰτίας, quod in Cod. Coisl. et Fabr. deest. k) διὰ τοῦτο Fabr. Deest in Cod. Coisl. et Theod. l) ἐστὶν omittit Theod.

τον. εἰ δὲ εἴπῃ, ἄλλας αἰτίας εἶναι ἔτερων εἰκοσιπέντε νομισμάτων, χρεία ἔστιν ἐκκλήτουν.

§. 2. Καὶ ὅτε παρὰ τὰς διατάξεις ψηφισθῇ, οὐ χρεία ἐκκλήτουν. δοκεῖ δὲ παρὰ τὰς διατάξεις ψηφίζεσθαι, ὅταν αὐταῖς, οὐ μὴν τῷ προσώπῳ τοῦ δικαζομένου ἐναντιοῦται ^{m)}. εἰ μὲν γὰρ εἴπῃ, μήτε παῖδες, μήτε ἡλικιάν συμβάλλεσθαι πρὸς παραίτησιν ⁿ⁾, τῷ νόμῳ μάχεται· εἰ δὲ ^{o)} μὴ συστῆναι τῷ ἀριθμῷ τῶν παίδων ἡ τῇ ἡλικίᾳ, τῷ προσώπῳ μάχεται τοῦ δικαζομένου, καὶ χρεία ^{p)} ἐκκλήτουν.

§. 3. Εἰ δὲ καὶ ὡς ἀπὸ ἀναιρετικοῦ διατάγματος δικαστοῦ ^{q)} ψηφισθῇ, δπερ οὐ προετέθη, ἢ οὐκ ἔγνωσθη τῷ ἀπολιμπανομένῳ, ἀκυρός ἔστιν ἡ ψῆφος.

§. 4. Ἐὰν ἐγὼ καὶ σὺ ἀλλήλοις ἐπὶ ἀπόκριψι χρέει ἀντενάγωμεν, καθὼς σοῦ πρώτος καταδικασθῶ, οὐκ ἐκβιβάζομαι, ἔως ὃν καὶ τὰ περὶ τῆς ἐμῆς ἐναγωγῆς σκοποῦ ^{r)} ὥφελον ^{s)} δὲ ἐκκαλέσομαι.

L. 2. μέ'. ^{t)} Η κατὰ τοῦ τελευτίσαντος ψῆφος ἀκυρός D. XLIX. 8. ἔστιν καὶ ἡ τοῦ δικαστοῦ δόσις.

L. 3. μέ'. ^{u)} Η ὁδόνατος ἀπόφασις ἀκυρός ἔστιν ^{v)}· καὶ D. eod. ἔὰν κατὰ φύσιν οὐ δύναται πληρωθῆναι ^{w)}, οὐ χρεία ^{x)} κατ' αὐτῆς ἐκκαλέσομαι.

L. 1. μέ'. ^{y)} Τὴν ἐπὶ κορίμασιν ἐκκλητον, καὶ ἐξ ἀτιμοποιοῦ ἀγωγῆς ἔστι ^{z)}, δυνατὸν διὰ ^{α)} ἐντολέως ἀγωνίζεσθαι, οὐ μὴν ^{β)} τὴν κεφαλικήν, ἢ τὴν ἔως ^{γ)} ἐξορίας ἐπιφέρουσαν τιμωρίαν. γενικῶς γὰρ ἔὰν ἡ πρωτότυπος δίκη διὰ ἐντολέως οὐ δύνηται ^{δ)} κανεῖσθαι, οὐτε ἡ ἐκκλητος αὐτῆς κανεῖται διὰ ἐντολέως.

L. 2. μή'. ^{ε)} Εἳναν δὲ ἐντολεὺς τοῦ ἀπόντος ἐκκαλέσηται, εἰ καὶ τοὺς λόγους παραθήσαι τῆς ίδιας διοικήσεως, αὐτὸς ὀφείλει εἰσελθεῖν τὴν ἐκκλητον· ὑπερτιμέμενον δὲ αὐτὸν, δύναται δὲ κύριος τῆς δίκης εἰσιέναι αὐτὴν κατὰ μίμησιν τοῦ ἀγήλικος.

L. 1. μέ'. ^{ε)} Εἳναν οἱ διοικασθέντες εἰς λειτουργήματα δημόσια ἐκκαλεσμένοι ἡττηθῶσιν, αὐτοὶ τὴν συμβάσαν ^{β)} ζημίαν τῇ πόλει ἐν τῆς ὑπερθέρσεως τῆς ἐκκλητον ἀποθεραπεύουσιν. εἰ δὲ δικαίως ἐκκαλέσαντο ^{γ)}, δὲ βασιλεὺς ἡ δὲ ἄρχων διαιρέται τὸν ὀφειλοτα τὴν ζημίαν ἐπιγράψαι.

L. 2. ν'. ^{ε)} Εἳναν δὲ πρὸς ἐπιτροπὴν ἡ κονρατωρεύειν καλούμενος ἐκκαλέσηται, καὶ ἀποθάνῃ, πρὸς ἀνάγκης ἔχουσιν οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, πληρῶσαι τὴν δίκην τῆς ἐκκλητον, διὰ τὸν κλίνδυνον τοῦ μέσου χρόνον.

L. 1. ν'. ^{ε)} Εἰ καὶ διὰ τὴν ἐκκλητον ἀποδημεῖ τις, ὀφείλει D. XI. 11. ἐπὶ ταῖς λοιπαῖς αὐτοῦ δίκαιαις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ διεκδικεῖσθαι.

L. 2. νβ'. ^{ε)} Τὸ γὰρ μὴ ἀναγκάζεσθαι διευδικεῖσθαι τοῖς D. eod. διὰ πρᾶγμα δημόσιον ἀπολιμπανομένοις δέδοται.

L. un. νγ'. ^{ε)} Οἱ ἐκκαλεσμένος δικαστὴν οὐ δύναται ἐφ D. XI. 12. ἐτέσσας δίκαιας αὐτὸν ὡς ἐκθρόνον διὰ τοῦτο παραιτεῖσθαι· πάλιν γὰρ αὐτὸν ἐκκαλεῖσθαι δύναται.

L. un. pr. νδ'. ^{ε)} Εἳναν δὲ ἐκκαλεσμένος ἀδιάδοχος τελευτήσοι, D. XLIX. 13. σφέννυνται ἡ ἐκκλητος, οἰδιπότε ἄν^{f)} ἦν. εἰ δὲ κληρο-

rum viginti quinque aureorum, appellatio necessaria est.

Etiam quum contra constitutiones iudicatur, appellare necesse non est. Contra constitutiones autem iudicari videtur, quum quid contra ipsas, nec vero contra personam litigatoris fit: nam si quidem dixerit, neque liberos, neque aetatem prodesse ad excusationem, ius impugnat: si vero, non constare de numero liberorum aut de aetate, personam litigatoris oppugnat, et appellatio necessaria est.

Sed et si velut ex edicto iudicis peremptorio, quod neque propositum est, nec in notitiam absentis venit, condemnatio fiat, irrita est sententia.

Si ego et tu invicem debitum sine usuris petamus et ego tibi prior condemnatus fuerim, executio adversus me non fit, priusquam de mea quoque petitione iudicetur. Debui vero appellare.

XLV. Sententia adversus mortuum non valet, neque iudicis datio.

XLVI. Sententia impossibilis irrita est: et si per rerum naturam satisfieri ei non possit, ab ea appellare necesse non est.

XLVII. Appellatio in causa pecuniaria, licet ex famosa actione descendat, per procuratorem exerceri potest, non etiam in causa capitali aut ea, quae poemam irrogat usque ad relegationem. Generaliter enim, si causa principalis per procuratorem agi non potest, eius nec appellatio per procuratorem peragitur.

XLVIII. Si procurator absentis appellaverit, licet rationes reddiderit administrationis suae, ipse tamen exequi appellationem debet: si vero ipse frustretur, dominus litis eam peragere debet, ad exemplum adolescentis.

XLIX. Si illi, qui ad munera publica nominati sunt, appellaverint, et victi sint, ipsi damnum ex mora appellationis civitati illatum resarcient. Quodsi iuste provocaverint, quis agnoscere debeat id damnum, Princeps vel Praeses aestimat.

L. Si ad tutelam vel curationem vocatus appellaverit, et mortuus sit, heredes eius propter periculum medii temporis appellationis causam peragere necesse habent.

LI. Etiamsi appellationis causa quis peregrinetur, in aliis suis causis in provincia defendi debet.

LII. Ut enim non cogantur se defendere, his praestatur, qui reipublicae causa absunt.

LIII. Qui appellavit a iudice, non ideo potest eum in aliis causis velut inimicum recusare: potest enim ab ipso denuo provocare.

LIV. Si appellator sine successore decesserit, cuiuscunque generis appellatio fuit, evanescit. Si vero

^{m)} Theod. ἐναντιῶται. ⁿ⁾ Sic recte Cod. Coisl. et Theod. Fabr. παρατίθεσθαι. ^{o)} Cod. Coisl. addit εἴπῃ, Theod. εἴποι, quod apud Fabr. deest, et iure omitti potest, quum ex praecedentibus commode hic subintelligi queat. ^{p)} Sic Cod. Coisl. et Theod. Fabr. habet οὐ χρεία ἐκκλήτου. Sed negatio omnimodo delenda est. ^{q)} Sic Fabr. Cod. Coisl. δικαστῶν. ^{r)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ὥφελον. ^{s)} Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. ἔστι. ^{t)} Theod. ἐκπληρωθῆναι. ^{u)} Theod. χρείαν. ^{v)} Cap. 47. totum habet Theod. ^{w)} Theod. ἔστιν. ^{x)} Theod. δὲ ἐντολέως. ^{y)} Theod. inserit μέτοιχος. Syllabae autem τοιχεῖς subpunctae sunt, quo significatur, eas esse delendas. ^{z)} Theod. τικ. ^{α)} Theod. δύναται. ^{β)} Sic Fabr. Cod. Coisl. σύμπασαν. ^{γ)} Pluralem dedi e Cod. Coisl. Fabr. ἐξεκαλέσατο. ^{δ)} Versionem cap. 52. a Fabro exhibitam iniuria vituperat *Iensis Strictus*. p. 512. qui nec meliorem, imo obscuriorē versionē suppeditavit hanc: nam non debere exigi datum est solis reipublicae causa absentibus. Reliquae, quae ab eo subiectae sunt, versiones meliores sunt, cum textu tamen Digestorum conspirant, licet eam ab causam versionem Fabroti maxime reprehenderit. ^{e)} Syn. habet p. 107. ^{f)} Sic Fabr. Cod. Coisl. λύν pro ἀν.

νόμιον ἔχει, καὶ μηδενὶ διαφέρει, οὐκ ἀναγκάζεται πληροῦν τὴν ἐκκλησίαν. οὐδενὶ δὲ) διαφέρει, ἐὰν χωρὶς δημεύσεως ἐψηφίσθῃ τὸν ἐκκαλεσάμενον ἔξορισθῆναι. εἰ δὲ τῷ ἀντιδίκῳ αὐτοῦ, ἢ τῷ δημοσίῳ διαφέρει, τὸ μὲν ἔγκλημα τῇ τελευτῇ σβεννυται· ὁ δὲ κληρονόμος^{h)} οὐ δύναται τὸ κέρδος τῆς διαδοχῆς σχεῖν, εἰ μὴ τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθὼν ἀποδέξει τὴν ψῆφον ἀδικον. ὡς ἐνθα μετὰ δημεύσεως ἔξορισθεις, ἢ περιορισθῆναι, ἢ μεταλλισθῆναι καταδικασθεῖς ἐξεκαλέσατο.

Τοῦ ἐπιτρόπου εἰς πρᾶγμα τοῦ ἀνήβον ἐκκαλεσαμένων καὶ τελευτήσαντος, ἀναγκάζονται οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, εἰ μήπω τὸν λόγον τῆς ἐπιτροπῆς παρέθεντο, πληρῶσαι τὴν ἐκκλησίαν· εἰ δὲ παρέθεντο, οὐκ ἀναγκάζονται.

νε.ⁱ⁾ Ἡ διάταξις φησι^{k)} τὸ νόμιμον τὸ πείμενον καὶ ἐν τοῖς πρώτοις, ὅτι κατὰ ἀποφάσεως ἐπύρχον πρωτοτόνων ἐξκλητὸν οὐδὲν ἐπιδίδωσιν· δύναται δὲ βασιλέως δεηθῆναι^{l)} καὶ μέμψασθαι^{m)} τῇ ἀποφάσει· τὰνⁿ⁾ τὸ μάλιστα ἡ ἀπόφασις ὑπὲρ πόλεως γέγονε^{o)}. μόνον δὲ ἐντὸς διετίας δύναται τις περὶ τῆς ἀποφάσεως δεηθῆναι βασιλέως, οὐχὶ περαιτέρω.

νε'.^{p)} Δύναται δὲ δικαιοτῆς καὶ τὸν ἀπόντα καταδικάζειν· οὐ μέντοι^{q)} ἀναγκάζεται τοῦτο ποιεῖν.

νε''.^{r)} Εἳναν ἐξενεγκθῆ ἀπόφασις κατὰ ἀπόντος τινός, δὲ γροὺς^{s)} μὴ ἐκκαλέσηται, οὐκ ἐτὶ δύναται προφάσει τῆς ἰδίας ἀπονοίας τὴν ἀπόφασιν ἀνατρέπειν.

νη'.^{t)} Εὖν ἐν ἀποάκτοις ἡμέραις ἀπολιμπανομένον^{u)} τοῦ ἐνδὸς μέρους γέγονεν ἀπόφασις, ὡς προπετῶς τῆς ἀπολεψεως γενομένης ὄφειλε ὁ ὥρχων κελεῦσαι, ἵνα ἀνοιθεν κινηθῇ τὸ πρᾶγμα.

νθ'.^{v)} Εὖν δὲ ὥρχων τόπον δρίσας, ἐν τῷ μέλλει δικαιοδοτεῖν, κατὰ πλάνην ἐν ἐτίῳ τόπῳ παραγενόμενος ἀπολιμπανομένον τοῦ ἐνδὸς μέρους δέδωκεν ἀπόφασιν, ἥχοντός ἐστιν ἡ τοιάντη ἀπόφασις.

ξ'.^{w)} Τὸ νόμιμον τῆς διατάξεως εἴρηται καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τίτλῳ τοῦ τετάρτου βιβλίου τῶν πρώτων· ὅτι ἐν τοῖς δυνάμενος ἀπόφασιν παρασχεῖν, ἐτὶ ὀφῆλικος ὅντος τοῦ δικαιομένου, ὑπέρθηται εἰς τὴν τελείαν αὐτοῦ ἴλικίαν, καὶ τότε ἀποφηνάμενος αὐτὸν βλάψῃ, ἀνατρέπεται ἡ ἀπόφασις, ἡ δὲ διάταξις ἀντιγέγραπται πρὸς τινα κονδύλωρα, τῶν^{x)} παρὸν αὐτοῦ κονδύλωρενομένων^{y)} δικαιομένων μετά τινος βοηθοῦ^{z)} καὶ ἐκκαλεσμένων· καὶ τὸν δικαιοτοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐπίτηδες ὑπερθεμένον τὴν ἀπόφασιν, ἵνα ἐν τελείᾳ ἴλικίᾳ ἐκείνων ἀποφηνάμενος κατ' αὐτῶν ἀδικήσῃ αὐτούς.

ξα'.^{a)} Ἡ ἀπόφασις ἡ ἐξενεγκθεῖσα κατὰ τῶν μὴ ἐκ προπετείας ἀπολιμπανομένων, μήτε κληροῦντων, ἀνίσχυρός ἐστιν^{b)}.

ξβ'.^{c)} Εἴναι τις ἐξ ἀνάγκης ἀπολειφθῆ^{d)}, ἡ γενομένη καὶ αὐτοῦ ἀπόφασις οὐκ ἰσχύει.

ξγ'.^{e)} Εἴναι ἐξενεγκθεῖσης ἀποφάσεως κατὰ τοῦ ἀπολιμπανομένον ἐκείνος ὥμα τῷ γνῶναι μὴ ἐξεκαλέσατο, βεβαιοῦ διὰ τῆς σωπῆς ἑαυτοῦ^{f)} τὴν ἀπόφασιν.

heredem habeat et nullius intersit, non cogitur heres peragere appellationem. Nullius interest, quum sine admitione bonorum is, qui appellavit, relegate est. Si vero adversarii eius, vel fisci intersit, crimen quidem morte extinguitur: heres vero emolumen successionis aliter habere non potest, quam si in peragenda appellatione iniquam esse sententiam probaverit: veluti cum admitis bonis relegate vel in insulam deportatus, vel in metallum datus provocavit.

Si tutor in negotio pupilli appellaverit et decesserit, heredes eius, si nondum rationes tutelae reddiderint, coguntur appellationem peragere: post rationes redditas non coguntur. §. 1.

LV. Constitutio tradit ius, quod extat etiam in L. un. prima parte Digestorum, ut scilicet nemo a sententia C. VII. 42. Praefecti Praetorio appellare possit: Principi autem supplicare licet et de sententia queri, etiamsi sententia pro civitate lata sit. Sed intra biennium tantum potest quis contra sententiam supplicare Principi, non ulterius.

LVI. Iudex etiam absentem damnare potest: non L. 1. tamen hoc facere cogitur. C. VII. 43.

LVII. Si sententia adversus absentem prolatā sit, L. 3. ille autem, ubi cognovit, non appellaverit, praetextu C. eod. absentiae suaē non amplius sententiam rescindere potest.

LVIII. Si diebus feriatis absente una parte sententia prolatā sit, quasi contumaciter abfuerit, Praeses iubere debet, denuo negotium agi. E. 4. C. eod.

LIX. Si Praeses certum locum statuerit, in quo L. 5. ius dicturus sit, et per errorem alibi commoratus una C. eod. parte absente sententiam protulerit, inutilis est eiusmodi sententia.

LX. Ius huius constitutionis extat etiam tit. I. L. 6. lib. 4. primae partis Digestorum in hunc modum. Si C. eod. quis, cum posset sententiam ferre, ob litigatorem adhuc in minore aetate constitutum, distulerit usque ad perfectam eius aetatem et tunc sententia dicta eum laeserit, sententia rescinditur. Haec autem constitutio rescripta est ad curatorem quendam, cuius curae subditi cum adiutore quodam litem instituerant et provocaverant: et iudex appellationis data opera sententiam ferre distulerat, ut cum ad perfectam aetatem illi pervenissent, sententiam adversus illos diceret, eisque laesionem inferret.

LXI. Sententia lata adversus eos, qui nec per L. 7. contumaciam abfuerunt, nec conventi sunt, nihil momenti habet. C. eod.

LXII. Si quis ex causa necessaria absit, sententia L. 10. adversus eum lata non valet. C. eod.

LXIII. Si cum sententia adversus absentem lata L. 11. esset, ipse, simulatque cognovit, non provocaverit, C. eod. silentio suo sententiam confirmat.

g) Cod. Coisl. inserit δέ, quod deest apud Fabr. h) Cod. Coisl. δὲ κληρονόμος δέ. Fabr. ut in textu. i) Cap. 55. habet Theod. et Syn. p. 108. k) Theod. et Syn. φησιν. l) Syn. ἐπιδεηθῆναι. m) Syn. πέμψασθαι. n) Syn. εἰ κατ. o) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. et Syn. verba sic transponunt: ὑπὲρ πόλεως ἡ ἀπόφασις γέγονε. p) Cod. Coisl. addit γέ, quod deest apud Fabr. q) Cap. 57. habet Theod. et Syn. p. 101. r) Sic Cod. Coisl. Syn. et Theod. Fabr. γενούς. s) Sic recte Fabr. Cod. Coisl. ἀπολιμπανομένου. t) τῶν recte Cod. Coisl. Fabr. τοῦ. u) Cod. Coisl. κονδύλωρενομένων. v) Cod. Coisl. addit τοῦ ὥρχοντος post βοηθοῦ, quod apud Fabr. deest. w) L. 8. et. 9. C. VII. 43. in Basilicis omissae sunt, propter legislationem Iustiniani in Nov. 112. cap. 3. Legem 8. C. h. t. non extare in Basilicis testatur quoque Eustathius ποὺ δέκα ἡμερῶν §. 4. x) Cap. 62. habet Theod. et Syn. p. 101. y) Theod. ἀποληφθῆ. z) Cap. 63. habet Theod. ἀποληφθῆ. a) ἑαυτοῦ Fabr. Cod. Coisl. et Theod. αὐτοῦ.

L. 1. ξδ'. Ἐὰν δὲ δικαστὴς γούψας τὴν ἀπόφασιν παρά-
C. VII. 44. σχη^{b)} τοῖς μέρεσι^{c)}, μὴ ἀναγνοὺς δημοσίᾳ αὐτῷ^{d)},
ἀνίσχυρος ἐστιν ἡ ἀπόφασις· ὥστε μηδὲ χρεῖαν εἶναι
ἐκκλήτου^{e)}.

L. 2. ξε'. Τούτῳ τῷ νόμῳ τῷ διηγεῖται πιστεύομεν τυπω-
C. eod. τέον, ὅταν οἱ δικασταὶ, οὓς τινας τὸν διαγνώσκειν καὶ
ἀποφανέσθαι ἀνάγκη κατέχει, μὴ αἰφνιδίονς, ἀλλὰ
διασκέψεως γενομένης μετὰ τὸ πρᾶγμα τὰς ἀποφάσεις
σταθμοθείσας^{f)} αὐτοῖς πρότερον τυπώσωσι, καὶ διορ-
θωθείσας παραχρῆμα^{g)} εἰς λιβέλλον ἀπολογησάσθης
πίστεως ἀγάγωσι, καὶ γεγομένας ἐκ τοῦ λιβέλλου τοῖς
μέρεσιν ἀναγνῶσιν· ἀλλ'^{h)} ὅταν μὴ εἴη αὐτοῖς μετὰ
ταῦτα εὐχέσια τοῦ διορθώσασθαι, ἡ ἐναλλάσσειν,
ἐπεξηρημένων τοῦτο μὲν τῶν ἔξοχωτάτων ἐπάρχων
τῶν ἱερῶνⁱ⁾ πρωτοπόλεων, τοῦτο δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν
ἄπολοντος^{k)} διοικησιν χειριζόντων καὶ τῶν λοιπῶν
ἐνδεξοτάτων δικαστῶν, οἵτισιν ὑδεια παρακεκόρηται,
καὶ διὰ τῆς τάξεως τῆς ἴδιας καὶ δὲ ἐκείνων^{l)}, οἱ τινες
τὴν ἴδιαν ὑπηρεσίαν αὐτοῖς παρέχουσι, τὰς αὐτοτελεῖς
ἀποφάσεις ἀναγνώσκειν.

L. 3. ξε'.^{m)} Ἐὰν ἀπόφασις λεχθῇ μόνον, μὴ μέντοι
C. eod. γραφεῖσα πρότερον ἀναγνοθῇ, ἀχρηστος ἐστοⁿ⁾.

L. 1. ξε'.^{o)} Οἱ δικαστὴς, ἐὰν ἐντολεύς ἐστιν δια-
C. VII. 45. δικασμένος^{p)}, αὐτὸν τὸν ἐντολέα δρεῖται καταδίκα-
ζειν, οὐχὶ τὸν^{q)} πρωτότυπον τὸν μὴ παρόντα ἐν τῷ
δικαστηρῷ.

L. 2. ξη'.^{r)} Ἐάν τις δοκῶν ἐν ἐλευθερίᾳ εἶναι ἀποφήνηται,
C. eod. καὶ μετὰ ταῦτα δειχθῇ δοῦλος, δῆμος ἡ ἀπόφασις αὐ-
τοῦ ἰσχύει.

L. 3. ξθ'.^{s)} Ηἱ ἀπόφασις μήτε καταδίκην ἔχοντα, μήτε
C. eod. ἀπόλυτον, οὐκ ἔχει ἀποφάσεως δύναμιν^{t)}.

L. 4. ο'.^{u)} Ηἱ ἀπόφασις ἡ παρὰ τὸν τύπον τῶν δικαστη-
C. eod. ρίων ἔξενεθείσα ἀνυπόστατός ἐστιν.

L. 5. οα'.^{v)} Ἐὰν δὲ^{w)} φροντιστὴς τῶν πρωτημάτων τοῦ βα-
C. eod. σιλέως ἀποφήνηται, τὰ πρόγυματα τοῦ χρεωστοῦντος
τῷ δημοσίᾳ δοθῆναι τοῖς ἔργηταῖς αὐτοῦ, ὅταν ἐκεῖνοι
τὸ ἵκανὸν ποιήσωσιν, εἰ μὴ γέγονεν ἐκκλητος καὶ ἀν-
τῆς^{x)} τῆς ἀποφάσεως, ἀνάγκη αὐτὴν πληρωθῆναι.

L. 6. οβ'.^{y)} Ηἱ^{z)} ἀπόφασις ἡ^{α)} λαθραίως^{α)} λεγθεῖσα
C. eod. ἀνίσχυρος ἐστιν.

L. 7. ογ'.^{α)} Ἐπερωτήσας τις ἐνῆγε τῷ ἐπερωτηθέντι, καὶ
C. eod. δὲ ὕχων συνεθούλευσεν αὐτῷ, συμφωνήσας πρὸς αὐτόν.
καὶ λέγει ἡ διάταξις, ὅτι ἡ τοιαύτη κέλευσις τοῦ ὕχον-
τος πρόκοπια οὐ ποιεῖ· οὐδὲ γάρ ἐστιν^{α)} ἀπόφασις.
Ἐπειδὴ καὶ ἀνωτέρῳ εἰπεν^{γ)}, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ κατα-
δικάζειν δρεῖται ἡ ἀπόλυτην.

L. 8. οδ'.^{α)} Ἕγρασέ τις δούλην ἡ ἔλαβεν αὐτὴν ὡς ὑπέρ
C. eod. καταβολῆς· ἀπεράνθη δὲ ἐλευθέρα. Λέγει οὖν ἡ διά-
ταξις, ὅτι μὲν ἀπόφασις ἡ τοῦτο κελεύσασα^{α)} ἐκκλή-
τον μὴ γενομένης οὐκ ἀνατρέπεται^{α)}. πλὴν ἐὰν ὅντος
δὲ περὶ αὐτῆς ἐναρθεῖεν ἐν καιρῷ ἐναγωγῆς παρηγγειλε
τῷ πράτῃ, ἢτοι τῷ καταβάλοντι, δύναται μετὰ ταῦτα
ἡ τὴν ἐπὶ τῇ πρόσει ὠγογῆν κινεῖν εἰς τὸ διαφέρον^{b)}, ἡ
τὸ χρέος αὐτοῦ^{c)} ἀπαιτῆσαι.

LXIV. Si index sententiam scriptam partibus tra-
diderit, eamque publice non recitaverit, sententia in-
valida est: ut nec appellatio necessaria sit.

LXV. Hac lege perpetua credimus ordinandum, ut iudices, quos cognoscendi et pronuntiandi necessitas tenet, non subitas, sed deliberatione habita post negotium sententias ponderatas sibi ante forment, et emendatas statim in libellum secuta fidelitate conferant, scriptasque ex libello partibus legant. Sed nec sit eis posthac copia corrigendi vel mutandi: exceptis tam viris eminentissimis Praefectis sacro Praetorio, quam aliis illustrem administrationem gerentibus, quibus licentia concessa est etiam per officium suum et eos, qui ministerium suum iis accommodant, sententias definitivas recitare.

LXVI. Si sententia dicta tantum fuerit, nec ta-
men ex scripto prius lecta sit, invalida sit.

LXVII. Index, si procurator sit, qui apud ipsum agit, ipsum procuratorem condemnare debet, non principalem, qui in iudicio non fuit.

LXVIII. Si quis, cum liber existimaretur, sen-
tentiam dixerit, quamvis postea servus apparuerit,
eius tamen sententia valet.

LXIX. Sententia, quae neque condemnationem,
neque absolutionem continet, sententiae vim non habet.

LXX. Sententia contra iudiciorum ordinem pro-
lata iure non subsistit.

LXXI. Si procurator rerum Caesaris bona de-
bitoris fisci tradi fiduciis oribus eius sententia sua ius-
serit, ut illi satisfacerent, si a sententia illa provoca-
tio non intercesserit, necesse est, eam impleri.

LXXII. Sententia, quae clam dicta est, irrita est.

LXXIII. Qui stipulatus erat, egit adversus pro-
missorem, et Praeses suasit ei, ut pacisceretur cum
stipulatore. Et ait constitutio, eiusmodi iussum Prae-
sidis nullum praeiudicium afferre: non enim sententia
est: quia superior dixit, sententiam vel condemnare
vel absolvere debere.

LXXIV. Emit quis ancillam vel in solutum eam
acepit: libera autem pronuntiata est. Ait igitur
constitutio, sententiam, quae hoc iusserit, non re-
scindi appellatione minime interposita. Verum si is,
qui de ea conventus est, conventionis tempore vendi-
tori aut ei, qui in solutum dedit, denuntiavit, postea
potest vel actionem ex emto in id quod interest mo-
vere, vel debitum exigere.

b) Theod. παράσχω. c) Theod. μέρεσιν. d) Sic Fabr. Cod. Coisl. αὐτός. Theod. αὐτοῖς δημοσίᾳ. e) Sic Fabr. Cod. Coisl. ὥστε μηδεμίαν εἶναι ἐκκλήτον. Theod. ὥστε μηδὲ χρὴ εἶναι ἐκκλήτον. f) Sic Fabr. Cod. Coisl. στεθαηθείσας. g) Sic Fabr. Cod. Coisl. παρὰ χρῆμα. h) ἀλλ' Fabr. Deest in Cod. Coisl. i) ἱερῶν Fabr. Deest in Cod. Coisl. k) ἄλλουστρον dedi e Cod. Coisl. pro ἄλλουστρον, quod habet Fabr. l) ἐκείνων Cod. Coisl. Fabr. ἐκείνην. m) Cap. 66, habet Theod. et Syn. p. 101. n) Theod. ἐστιν. o) Sic Fabr. Cod. Coisl. δικαζόμενος. p) Fabr. u. Dedi τὸν. Cod. Coisl. a Fabro non differt. q) Hoc caput apud Fabr. plane non extat. Exhibetur e Cod. Coisl. r) Cap. 70, habet Theod. et Syn. p. 101. s) ὁ habet Fabr. Deest in Cod. Coisl. t) Sic Fabr. Cod. Coisl. κατὰ ταύτης. u) In Syn. p. 101. v) ἡ Fabr. et Theod. Deest in Cod. Coisl. w) Syn. λαθραίεις. x) Verba ἀπόφασις, ἐπειδὴ καὶ ἀνωτέρῳ εἰπεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις, quae habet Fabr. deside-
rantur in Cod. Coisl. y) εἰπεν reposui pro εἰπεν, quod habet Fabr. z) Sic Fabr. Cod. Coisl. κελεύοντα. a) Sic Cabr. Cod. Coisl. ἀνατρέπεται. b) διαφέρον dedi e Cod. Coisl. Fabr. διαφέρειν. c) αὐτοῦ Cod. Coisl. Fabr. αὐτῷ.

οε'. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν, ἡτις ὅροις φανεροῖς περικλείεται, τὰ ^{d)} ἔξ ̄εκενον, ὅστις ἀπεφήνατο, ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ περὶ τῆς ἤητος εως, ἡτις ἥδη ἐτιθήθη, ὅρισθέντα ἀποφάσεως οὐκ ἔχονται δύναμιν· οὐδὲ γὰρ τὰ ^{e)} περὶ τῆς νομῆς τοῦ πρόγματος ἀποφανθέντα τῇ δεσποτείᾳ τῇ ποτε πρόκριμα προσήγαγον, οὐδὲ αἱ ψυλαι διαλαλιαὶ τὴν αἰτίαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ^{f)} ἀναψοῦσιν.

οε'. Οὐδεὶς μὴ ἔχων ἔξονταν τοῦ ἀποφανεσθαι ^{g)} δύναται τινι ἀπογορεύειν ἐπιβῆναι τῆς πατρίδος τῆς ιδίας.

οζ'. Ὄτε δικαστὴς κελεύει ἐν αὐτοτελεῖ ἀποφάσει δοκον δοθῆναι, μὴ ἐπαγγύη δέ, τῇ βούλεται γενέσθαι μὴ παρεχομένον τοῦ δοκον, ἀνίσχυρος ἐστιν ἡ τοιάνη ἀπόφασις.

οη'. Διάνυται οἱ δικασταὶ ^{h)} Ἠρωμαϊστὶ καὶ Ἐλληνιστὶ ἀποφανεσθαι.

οθ'. ⁱ⁾ Ἡ διάταξις κελεύει, μηκέτι τὸν δικαστὴν ἀκολουθεῖν ἐτέρῳ ψήφῳ γεγενημένῃ ^{k)}· ἀλλὰ σκοπεῖν, τι^{l)} κατὰ νόμους ἀκόλουθον, καὶ οὕτως ἀποφήνασθαι ^{m)}.

οπ'. Ἡ διάταξις κελεύει ⁿ⁾, τὸν δικαστὴν μὴ μόνον ἀπολέντιν τὸν ἐναγόμενον, ἀλλ ἐὰν εἴη θρησκευτικὸν τὸν ἐνάγοντα, καταδικάσειν αὐτόν.

οπα'. Ἡ διάταξις κελεύει, πολλῶν ὅντων ἐν τῇ δικη κεφαλαίων, δύνασθαι τὸν δικαστὴν ἐπὶ τισιν αὐτῶν ἔσαγαγεῖν ἀπόφασιν τελεῖν, καὶ τότε πάλιν ἤητος περὶ τῶν ἄλλων, καὶ πάλιν ἔξενεγκεῖν τὴν δοκοῦσαν αὐτῷ ἀπόφασιν, καὶ μὴ ἐναγκάζεσθαι ^{o)} μίαν ἀπόφασιν περὶ πάντων διαι τῶν κεφαλαίων.

οπβ'. ^{p)} Μηδὲ μετὰ προσάταρξιν ἔξεστω τινὶ παραιτήσουσθαι τὸν δικαστὴν, μηδὲ πρὸ ἀποφάσεως ἔξεστω τινὶ ἐκκαλέσουσθαι.

οπγ'. Ἐάν δικαστὴς κελεύσῃ, τὸν ἐναγόμενον καταβαλεῖν τινα ὑπὲρ κεφαλαίουν, καὶ ἐπαγγύη, ἵνα ἔως ὅτε καταβάλῃ τὸ ἀπὸ τῆς καταδίκης, τόκους αὐτῶν παράσῃ, κατὰ τὸν νόμον ἀποφαίνεται.

οπδ'. Ο κονδάτῳ τῆς πόλεως κρίνων περὶ χρεώστον οὕτως εἶπεν· ὁ δέντα τὸ ἱκανὸν ποιήσει τῇ πόλει, μὴ εἰπὼν ἐπὶ πόσοις νομίσμασι. λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι ισχύει ἡ τοιάνη ἀπόφασις.

οπε'. Ἐάν δικαστὴς οὕτως καταδικάσῃ, κατάβαλε τὸ κεφαλαίον μετὰ τῶν ^{q)} τόκων, μὴ δείνυνται δὲ ἐν τινι μέρει τῶν πεπομμένων, πόση ἡν ἡ ποσότης, περὶ ἣς ἐκινεῖτο ἡ ἐναγγή ^{r)}, ἀχροτούς ἐστιν ἡ τοιάνη ἀπόφασις.

οπζ'. Περὶ προικὸς δικάζων τις, οἵτις εἶπεν· ἀπερ ἐδέξω, πίστει ἀγαθῇ κατάβαλε. οὐκ ἡν δὲ δῆλον ὅτι ἐδέξατο. καὶ λέγει ἡ διάταξις, διτὶ ἡ τοιάνη ἀπόφασις διδηλός ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο ἀνίσχυρος.

οπζ'. ^{s)} Θεοποίουμεν τοῖνυν ^{t)} ἐν ^{u)} πᾶσι τοῖς θέμασιν, ὅτινα ὅρτὴν ἔχονται ποσότητα, ἡ φύσιν, τυχὸν ἐν πράσεσιν, ἐν μισθώσεσιν, ἐν πᾶσι τοῖς συναλλάγμασι, τὸ διαιρέον τὴν τοῦ διτίλασίονος ποσότητα μηδαμῶς ἐπερβαίνειν· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις θέμασιν ὅτινα ἀδηλα εἶναι δοκοῦσι, τοὺς δικαστάς, οἵτινες ^{v)} τὰς αἰτίας διαλυτέας ἀναδέξονται, διὰ τῆς ἰδίας λεπτότητος ἤητεῖν,

LXXV. Post sententiam, quae finibus certis concluditur, ab eo, qui pronuntiaverat, vel eius successore de quaestione, quae iam decisa est, statuta rei iudicatae non obtinent auctoritatem: nam nec de possessione rei pronunciata proprietati ullum praejudicium afferunt, nec causam interlocutiones nudae plerunque perimunt. L. 9.
C. VII. 45.

LXXVI. Nullus, qui statuendi non habet facultatem, potest cuiquam interdicere, quominus patriam suam ingrediatur. L. 10.
C. eod.

LXXVII. Cum iudex praeciperit, in definitiva sententia iusiurandum praestari, non autem addiderit, quid fieri velit non praestito iuramento, eiusmodi sententia nullam vim obtinet. L. 11.
C. eod.

LXXVIII. Iudices Latine et Graece sententiam ferre possunt. L. 12.
C. eod.

LXXIX. Constitutio praecipit, ne iudex sequatur res alias iudicatas: sed, quid iuri conveniens sit, expendat et ita sententiam proferat. L. 13.
C. eod.

LXXX. Constitutio praecipit, ut iudex non solum rem absolvat, sed et si actorem deprehenderit rei debitorem esse, ut eum condemnnet. L. 14.
C. eod.

LXXXI. Constitutio sancit, ut si litis plura sint capita, iudex possit de quibusdam sententiam definitivam proferre, et rursus de aliis quaerere et sententiam, quae ipsi placuerit, ferre, nec cogatur unam sententiam de omnibus simul capitibus dicere. L. 15.
C. eod.

LXXXII. Nec post litem contestatam cuiquam concedatur, iudicem recusare, nec ante sententiam appellare. L. 16.
C. eod.

LXXXIII. Si iudex praeciperit, ut reus sortem exsolvat, et subiecerit, ut, donec ex sententia solverit, usuras dependat, secundum iuris formam sententiam dixit. L. I.
C. VII. 46.

LXXXIV. Curator civitatis de debitore iudicans ita pronuntiavit: *Ille indemnitatēm praestabit civitati*: nec pecuniae quantitatem adiecit. Ait igitur constitutio, eiusmodi sententiam valere. L. 2.
C. eod.

LXXXV. Si iudex ita condemnaverit: *Sortem cum usuris solve*: nec aliqua parte actorum probetur, quanta sit pecunia, de qua actio movebatur, huiusmodi sententia non valet. L. 3.
C. eod.

LXXXVI. Cum quidam de dote iudicaret, ita pronuntiavit: *quae accepisti, bona fide solve*. Incertum autem erat, quid accepisset. Et constitutio ait, eiusmodi sententiam incertam esse et ideo non valere. L. 4.
C. eod.

LXXXVII. Sancimus itaque in omnibus casibus, qui certam habent quantitatem vel naturam, veluti in venditionibus, in locationibus, in omnibus contrahitibus, hoc quod interest dupli quantitatē minime exceedere: in aliis autem casibus, qui incerti esse vindicantur, iudices, qui causas dirimendas suscipiant, per suam subtilitatem requirere, ut hoc, quod revera in-

^{d)} τὰ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ^{e)} τὰ recte addit Cod. Coisl. Deest apud Fabr. ^{f)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ὡς ἐπὶ πολὺ. ^{g)} Verba τοῦ ἀποφανεσθαι, quae habet Fabr. desunt in Cod. Coisl. ^{h)} Cod. Coisl. inserit καὶ, quod apud Fabr. deest. ⁱ⁾ Cap. 79, habet Theod. et Syn. p. 101. ^{k)} Syn. male γενημένη. ^{l)} τι reposui ex Theod. pro τίνι, quod Fabr. et Cod. Coisl. habent. ^{m)} Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. ἀποφανεσθαι. ⁿ⁾ Fabr. post κελεύειν addit μηκέτι, quod iure deest in Cod. Coisl. ^{o)} Hactenus cap. 81. exhibetur in Cod. Coisl. Reliqua in eo desunt, sed extant apud Fabr. ^{p)} Cap. 82. totidem verbis habent Theod. et Syn. p. 86. et 108. ^{q)} τῶν addit Cod. Coisl. Deest apud Fabr. ^{r)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐγγῆγη. ^{s)} Cap. 87. totum habet Theod. ^{t)} τοίνυν deest apud Theod. ^{u)} εἰπεν Fabr. et Theod. Cod. Coisl. ^{v)} Theod. oī.

ίνα ^{w)} ἡτις ^{x)} τῇ ἀληθείᾳ εἰςάγεται ζημίᾳ ^{y)}, αὐτῇ ^{z)} ἀποδοθῇ, καὶ μὴ ἀπὸ τινων μηχανῶν καὶ ὀμέτων διαστοροφῶν εἰς περιόδους ἀνεξοδεύτονς ἀνενεχθῇ. ίνα μὴ ἐν ὅσῳ εἰς ἀπέζαντον ἡ ψῆφος ἀγεται ^{a)}), ἐκ τῆς ἑταῖς ἀδυνατίας πέσῃ. ὅποτε γινώσκομεν, τῇ φύσει εἶναι ^{b)} ἀκόλονθον, ταύτας μόνον τὰς τιμωρίας ἀπαιτεῖσθαι, αἵ τινες μετὰ τῆς ἀρμοζούσης συμμετρήσεως προφέρονται, ἢ ἀπὸ τῶν νόμων ἔτηῷ πέρατι περικεκλεισμέναι δοῦλονται. τοῦτο οὖν οὐδὲ μόνον ἐν ζημίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν κέρδοις ἡ ἡμετέρα περιλαμβάνει διάταξις, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ κέρδους οἱ παλαιοὶ τὸ διαφέρον ὄφισαν, καὶ ἔστι πᾶσιν, ὡς εἴρηται, πέρις τῆς ἀρχαίας φιλονεικίας ^{c)}, ἡ ταύτης τῆς διατάξεως ἀνάγνωσις.

L. 1. πη'. ^εἜαν ἐπὶ ἐνὶ πράγματι δικαστῆς δοθεὶς περὶ C. VII. 48. ἄλλων ἀπεφήνατο, ὑχοητός ἐστιν ἡ ἀπόφασις πολλάκις γὰρ δοθεὶς ἐπὶ τῷ δικάσαι μόνον περὶ μισθώσεως, ἀπεφήνατο καὶ περὶ δανείου.

L. 2. πθ'. ^{d)} Ο στρατιωτικὸς δικαστῆς περὶ πολιτικῶν πραγμάτων ^{e)} ἀχοήστως ἀποφαντεῖται, καὶ οὐ χρεῖα ἐκκλήτον εἰς ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ.

L. 3. ή'. ^{f)} Εάν ὁ δοθεὶς ἐπὶ τῷ δικύσαι περὶ δεσποτείας οὐδὲν ἀπεφήνατο περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ἔτέρων τινῶν, ὑχοητός ἡ ἀπόφασις.

L. 4. ήα'. ^{g)} Καὶ ἐπὶ ἴδιωτῶν ἡ λεχθεῖσα ἀπόφασις ^{h)} C. cod. πιστὰ μη ⁱ⁾ ἀρμοδίου δικαστοῦ ἀνίσχρος ἐστιν.

L. 1. ήβ'. ^{j)} Οὔτε τὴν τοῦ προηγησαμένου ἀπόφασιν, οὔτε C. VII. 50. τὴν ἑταῖαν δύνασθαι τινὰ ἀνακαλεῖσθαι ^{k)}, εἰς ἀμφιβολίαν οὐ φέρεται· μηδὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως προτιθέναι ἐκκλήτον, φανεροῦ νομίμου ἐστίν.

L. 2. ήγ'. ^{l)} Οφείλει τις τὰς ἀναρτεικὰς παραγραφὰς ἐν C. cod. τῇ πρωτοτίπῳ δίκῃ ἀντιτιθέναι. Εάν δέ τις αὐτὰς μη ἀντιθήσῃ ^{m)}, καὶ ἀπόφασις πιστακολούθησῃ, οὐκ ἔτι δύνατον διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἐκκλήτον ἐπιδιδόναι, ἐὰν ⁿ⁾ τις μείζων τῶν εἰκοσιπέντε ἐνιαυτῶν.

L. 3. ήδ'. ^{o)} Εάν τις αὐτήσῃ βασιλέως ἀντιγραφήν, συμβῆ C. cod. δὲ δικαστική ἀποφάσις τηνῆσθαι τὴν υπόθεσιν, περὶ ης ἥτησε τὴν ἀντιγραφὴν ἐκεῖνος, οὐκ ἔτι δύναται αὐτῇ ^{p)} κεχρῆσθαι.

L. 1. ήε'. ^{q)} Χρὴ τὸν δικάζοντα περὶ νομῆς κατὰ βίαν C. VII. 62. ἀφαιρεθεῖσης πρότερον εἰπεῖν, τίνι διαφέρει ἡ νομή, καὶ τότε ἀπεφήνασθαι περὶ τῆς βίας ^{r)}. καὶ ὁ μὴ ποιήσας οὕτως ^{s)} ὑπόκειται ἐκκλήτῳ.

L. 2. ήσ'. ^{t)} Καὶ θελον βασιλικὸν γράμματος ^{u)} προενεχθέν- C. cod. τος ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, δύναται τὸ ἔτερον μέρος ἐκκαλεῖσθαι.

L. 3. ήζ'. ^{v)} Εκκλήτον γενομένης, καν τὰ μάλιστα ἀπὸ τοῦ C. cod. δικαστοῦ παρατηθεῖσα ἦν, πρόκριμα τῆς διασκέψεως μηδὲ ἐν γένεσθαι ^{g)} διερέλει· καὶ ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει πάντα εἶναι, ἐν ἣ ἥσαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς διαλαλιᾶς, πολλάκις ^{h)} διατεταγμένον ἐστίν.

L. 4. ήη'. ⁱ⁾ Ο ὄνομαθεὶς λογογράφος ^{j)} καὶ μὴ ἐκκαλεσά- C. cod. μενος πληροῖ τὴν ὄνομασίν.

L. 5. ήθ'. ^{k)} Ο ἐκκαλεσάμενος καὶ μὴ ἐπιδοὺς ἐμπρο-

dueitur, damnum reddatur, et non ex quibusdam machinationibus et immodieis perversioribus in circuitus inextricabiles redigatur: ne dum in infinitum computatio ducitur, ex sua impossibilitate cadat: cum sciamus esse naturae congruum, eas tantummodo poenas exigi, quae cum competenti moderamine proferuntur, vel a legibus certo fine conclusae statuuntur. Hoc igitur non solum in damno, sed etiam in lucro nostra amplectitur constitutio, quia et ex lucro veteres id, quod interest, statuerunt: et sit omnibus, secundum quod dictum est, finis antiqui iurgii huius constitutionis recitatio.

LXXXVIII. Si iudex ad certam rem datus de aliis pronuntiavit, sententia non valet: plerumque enim datus, ut de locatione conductione tantum iudicaret, de pecunia etiam credita sententiam dixit.

LXXXIX. Index militaris de causis civilibus inutiliter iudicat, nec ad rescindendam sententiam eius appellatio necessaria est.

XC. Si iudex datus, ut de dominio cognosceret, nihil super hoc statuit, sed de aliis quibusdam, sententia nulla est.

XCI. Et inter privatos a non competente iudice sententia dicta invalida est.

XCI. Neque suam, neque successoris sui sententiam quemquam posse revocare, in dubium non venit: nec ab eiusmodi sententia interponi provocationem, explorati iuris est.

XCII. Debet quis exceptiones peremptorias initio litis opponere. Si vero quis ipsas non oposuerit et sententia secuta sit, non amplius hoc praetextu appellationem interponere potest, si quis maior erit vinti quinque annis.

XCIV. Si quis rescriptum Principis impetraverit, causa autem, propter quam rescriptum impetravit, sententia iudiciali decisa sit, non amplius uti eo potest.

XCV. Qui de possessione vi erepta iudicat, prius debet pronunciare, ad quem possessio pertineat, et deinde de vi sententiam ferre. Quodsi ita non fecerit, ab eo appellatur.

XCVI. Etsi sacrum Principis rescriptum ab una parte prolatum sit, altera tamen pars appellare potest.

XCVII. Appellatione interposita, licet a iudice repudiata sit, praeiudicium deliberationis nullum fieri debet: et in eo statu omnia esse, quo tempore pronunciationis erant, saepè constitutum est.

XCVIII. Qui logographus nominatus est, si non provocavit, munus obire debet.

XCIX. Qui provocavit et intra diem praestitutum

w) ἵνα Cod. Coisl. et Theod. Deest apud Fabr. x) ἡτις Theod. et Fabr. Cod. Coisl. εἰ τις. y) ζημίᾳ Cod. Coisl. et Theod. Fabr. ζημιλαν. z) αὐτῇ reposui ex Theod. pro αὐτῇ, quod habent Fabr. et Cod. Coisl. a) ἀγεται dedi e Cod. Coisl. et Theod. Fabr. ἀγηται. b) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. εἶναι τῇ φύσει. c) Fabr. et Cod. Coisl. φιλονεικίας. Theod. φιλονεικίας, quod et mihi praeplaceat. d) Cap. 89. habet Theod. e) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. χρημάτων. f) Cap. 91. habet Theod. g) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. ἡ ἀπόφασις ἡ λεχθεῖσα. h) μῆ Fabr. Male omittitur in Cod. Coisl. et Theod. i) ἀνακαλεῖσθαι dedi e Cod. Coisl. Fabr. ἀνακαλεῖσθαι. k) Fabr. ἀντιθήσει. Cod. Coisl. ἀντιθήση. l) Sic Fabr. Cod. Coisl. εἰτι. m) αὐτῇ Fabr. Deest in Cod. Coisl. n) Cap. 95. habet Theod. o) Hactenus Cod. Coisl. Reliqua huius cap. in eo desiderantur; habet autem Fabr. et Theod. p) Theod. οὐτω. q) Sic Fabr. Cod. Coisl. προστάγματος. r) Sic Fabr. Cod. Coisl. γενέσθαι. s) Verbum πολλάκις in Cod. Coisl. legi vix potest. Est spatium humore corruptum. t) Sic Fabr. Cod. Coisl. γραφεύς. u) Cap. 99. habet Theod.

Φέσμως τοὺς ἀπόστολους (ἀπόστολοι δὲ καλοῦνται, διὸ ἡ παρὰ τοῦ δικαστοῦ γίνεται μήνυσις πρὸς τὸν μέλλοντα κρῖναι ^{v)} τὴν ἔκκλησιν) ἐάν κατὰ τύχην μὴ ἐπιδέδωκεν αὐτοὺς ἐμπροθέσμως, ἐτελεύτησε γὰρ ^{w)} ὁ διακονίζων αὐτοὺς, συγγινώσκεται.

φ'. Πᾶς δικαστής, προς ὃν ἀναφέρεται ^{x)} ἔκκλησις, οὐκ ὀφεῖται πάλιν παραπέμπειν τὴν δίκην τῷ προτέρῳ δικαστῇ, ἀλλὰ αὐτὸς ἔξετάξειν ^{y)}. χοὴ δὲ τὸν δικαστὴν τοὺς ^{z)} ἀπόστολους τῷ ἔκκαλεσμένῳ καὶ μὴ αἰτοῦντι παραχρῆμα διδόναι· μὴ ἀπαιτεῖσθαι δὲ αὐτὸν ἵκανοδοσίαν, διτὶ πάντως ἐπεξέρχεται ^{a)} τὸν ἄγῶνα τῆς ἔκκλησιν.

ρα'. Οἱ ὄνομασθέντες εἰς τιμὴν ἢ εἰς λειτουργίαν, εἰ καὶ ἑλαφον ἀπὸ βασιλέως συγχώρησιν λειτουργιῶν, ὅμως ὀφείλοντον ἔκκλησιν ἐπιδοῦνται· καὶ μὴ ἔκκαλεσμένοι βεβαιοῦσι τὴν ὄνομασίαν.

ρβ'. ^{b)} Ἐάν ἀπόφασις γένηται κατὰ τοῦ μεῖζονος τῶν εἰκοσιπέντε ^{c)} ἐμαντῶν, καὶ μὴ ἔκκαλεσμένη, μήτε ^{d)} διαιλύσηται, ἀνάγκην ἔχει πληρῶσαι τὰ ἀποφανθέντα.

ργ'. ^{e)} Ἐγτολέως ἔκκλησις ἐπιδεωκότος, δύναται δὲ σπότης καὶ ἀπολιμπανομένου τοῦ ἐντολέως τὴν ἔκκλησιν γυμνάσαι.

ρδ'. ^{f)} Ἐάν ἐνάγων γένηται παρὰ κονδάτωρος ^{g)} καὶ ἡττηθῆ, καὶ αὐτὸς καὶ ^{h)} δικαστής δύναται ἔκκαλεσμένοις. δὲ δὲ κονδάτωρ ὀφεῖται γυμνάσαι τὴν ἔκκλησιν.

ρε'. Πᾶς καλούμενος εἰς λειτουργίαν, ἐάν μὴ ἔκκαλεσμένη, οὐδὲν δύναται εἰπεῖν τὰς αἰτίας, διὸ ὡς τὴν ὄνομασίαν παραιτεῖται.

ρς'. ⁱ⁾ Οἱ ἔκκλησις ἐπιδεωκότος οὐκ ὀφεῖται οὔτε ὑβρεσμον, οὔτε βασάνοις ἐν τῷ μεταξὺ περιβληθῆναι· εἰ μὴ ἄρα τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἔγκλημα, ὥστε μετὰ τὴν ἔκκλησιν ὀφεῖται αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει μεῖναι καὶ φυλάττεσθαι, εἰ μὴ εὐπορεῖ ἐγγυητοῦ.

ρζ'. ^{j)} Εάν τις ἔκκλησιν δέξηται, οὐκ ὀφεῖται μετὰ ταῦτα ἀπόφασιν παρασχεῖν· ἀλλὰ χοὴ πληρωθῆναι τὴν ἔκκλησιν.

ρη'. ^{k)} Τοῖς δικαζομένοις εὐχέρειά ἐστι καὶ φωνὴ ἔκκαλεσθαι, ὅτε τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀπαιτήσει, καὶ ἐπὶ ζημιατικῶν δικῶν καὶ ἐπὶ ἔγκληματικῶν.

ρθ'. Θεμιτὸν ἔστω καὶ κατὰ τῶν ἐν τάξει βασιλέως ⁱ⁾ δικαζόντων ἔκκαλεσθαι.

ρι'. ^{k)} Κατὰ τῶν πραιτώρων ἐάν ἐπιδοθῇ ^{l)} ἔκκλησις, διπλοχος τῆς πόλεως σὸν τῷ κοινοτῷ αὐτῆς ἀκούει.

ρια'. ^{m)} Οἱ ἔκκαλεσμένος τοῦ δημοσίου χρεώστης, ἐάν μὴ ἐντὸς τοῦ γενομενὸν τοῦν τὸν ἀναπληρωματικὸν ἐπιδῷ λιβέλους, εἰδέχεται ἀποδέωσιν τὸ χρέος.

ριβ'. Κατὰ τῶν ἀνθυπάτων καὶ κατὰ τῶν κοινήτων καὶ κατὰ τῶν ἐν τάξει ἔπαρχων δικαζόντων, εἴτε ἔκκλησιν ⁿ⁾ ὑπακούσαιεν, εἴτε κατὰ παραπομπὴν ^{o)} ἐτέρου δικαζόντων ^{p)}, εἴτε κατὰ τὴν οἰκείαν δικαιοδοσίαν, ἐξέστω ἔκκαλεσθαι· ἀναγκαζομένον ἔκεινον δικαστοῦ ^{r)} καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ^{q)} ἐκδιδόναι καὶ τὸν ἀναπλη-

καστος non reddidit (apostoli autem dieuntur literae, per quas relatio fit a iudice ad eum, qui de appellatione cognitus est), si fortuito casu impeditus eos intra tempus statutum non reddiderit, defunctorum ei, qui eos perferebat, succurrirunt ei.

C. Index omnis, ad quem appellatio interponitur, ^{L. 6.} causam ad priorem iudicem remittere non debet, sed ^{C. VII. 62.} ipse examinare. Apostolos autem non petenti appellatori confessim iudicem dare oportet, cautione de exercendo provocationis certamine non petenda.

CI. Qui ad honorem vel munus nominati sunt, ^{L. 7.} licet a Principe vacationem munerum impetraverint, ^{C. cod.} tamen appellationem interponere debent: et si non appellaverint, nominationem confirmant.

CII. Si contra maiorem viginti quinque annis ^{L. 8.} sententia lata sit, nec is provocaverit, nec transegerit, rebus iudicatis satisfacere debet.

CIII. Si procurator appellationem interposuit, dominus etiam absente procuratore appellationem exequi potest.

CIV. Si actor a curatore ordinatus vicius sit, et ^{L. 10.} ipse et curator appellare possunt. Curator autem pro-vocationem exercere debet.

CV. Quicunque ad munus vocatur, nisi provocaverit, causas allegare non potest, propter quas munus recusat.

CVI. Qui appellationem interposuit, neque iniuriam, neque tormenta interim perferre debet: nisi forte eius generis delictum sit, ut post provocationem in eodem statu manere et in custodia retineri inopia fideiussoris debeat.

CVII. Si quis appellationem receperit, non debet ^{L. 13.} postea sententiam ferre, sed appellatio complenda est. ^{C. cod.}

CVIII. Litigitoribus copia est, etiam voce appellare, ^{L. 14.} quum res hoc poposcerit, tam in civilibus, quam in ^{C. cod.} criminalibus causis.

CIX. Etiam ab illis, qui vice Principis iudicant, ^{L. 16.} appellare concedatur.

CX. Si a Praetoribus appellatione interposita sit, ^{L. 17.} Praefectus Urbi cum Quaestore de ea cognoscit. ^{C. cod.}

CXI. Fisci debitor, qui provocavit, si intra tempus statutum refutatorios libellos non obtulerit, mox ^{L. 18.} debitum exigitur.

CXII. A Proconsilibus et Comitibus et his, qui ^{L. 19.} vice Praefectorum cognoscunt, sive ex appellatione, ^{C. cod.} sive ex delegatione alterius iudicaverint, sive vi propriae iurisdictionis, appellare liceat: ita ut cogatur iudex, ipsam sententiam praebere et libellos refutatorios sive suppletorios accipere, et acta omnia ad Prin-

^{v)} Theod. pro κρίναι habet δοῦναι. ^{w)} Theod. τι γὰρ διτὶ ἐτελεύτησεν ὁ διακονίζων αὐτοὺς. ^{x)} ἢ Fabr. et Theod. Deest in Cod. Coisl. ^{y)} Usque ad ξενιάζειν hoc caput habet Theod. ^{z)} τοὺς Cod. Coisl. Fabr. pro τούς habet πρὸς. ^{a)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ξεργάζεται. ^{b)} Totum caput 102. habet Theod. et Syn. p. 101. ^{c)} Syn. zε. ^{d)} Theod. μηδέ. ^{e)} Cap. 103. iisdem verbis exhibet Theod. ^{f)} Cod. Coisl. addit ἀφίλικος. Lege ἀφίλικος. Deest hoc apud Fabr. ^{g)} καὶ Cod. Coisl. Deest apud Fabr. ^{h)} Cap. 108. iisdem verbis exhibet Theod. ⁱ⁾ βασιλέως Cod. Coisl. Fabr. minus recte ἀφίλικος. Nota ceterum Cod. Coisl. alium habere ordinem, quam Fabr. Recte enim Cod. Coisl. L. 16. C. VII. 62. exhibet ante L. 17. C. cod. Fabrotus autem L. 17. ante L. 16. ponit. ^{k)} Cap. 110. habet Theod. ^{l)} Sic Theod. Cod. Coisl. et Fabr. ἀποδοθῆ. ^{m)} Fabr. ἔγκλητων. Cod. Coisl. ἔγκλημάτων. Unice vera lectio est ἔγκλητων. ⁿ⁾ Sic Fabr. Cod. Coisl. προτροπήν. ^{o)} Sic Fabr. Cod. Coisl. δικαστοῦ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ^{q)} Sic Fabr. Cod. Coisl. αὐτῆς.

φωματικοὺς λιβέλλους λαμβάνειν^{r)}), καὶ τὰ ὑπομνήματα πάντα πέμπειν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ τὰ δὲ τῶν ἐπόρχων τῶν πραιτωρίων μὴ ἔστω ἔκκλητος.

L. 20. φιγ'. Καὶ ἐπὶ μεῖζων καὶ ἐπὶ ἀλατόνων πραγμάτων ἐστὶν ἔκκλητος^{r)}. οὐδὲ γὰρ προσήκει τὸν δικαστὴν ἀδικίαν ἔνατῷ γίνεσθαι νομίζεν διὰ τοῦτο, ὅτι ὁ δικαζόμενος εἰς τὴν τῆς ἔκκλητον βοήθειαν κατέδραμεν.

L. 22. φιδ'. Δύναται τις καὶ κατὰ ἀποφάσεως λεγούσης πρόγματα τῷ δημοσίῳ διαφέρειν ἔκκαλεσθαι.

L. 23. φιέ'. "Οτε ἔκκλητος παρεντεθείη κατὰ Βιθυνίαν ἢ C. eod. Παφλαγοίαν ἢ Λιδίαν ἢ Ἐλλήσποντον ἢ τὰς νῆσους ἢ Φρογγάιαν σαλονταρίαν ἢ Ἐνδρώπην ἢ Ροδόπην ἢ Ἐλεύσοντον, τῆς ἐπαρχότητος^{s)} τῆς πόλεως σὺν τῷ κοιαστῷ τῷ τὴν κοίσιν τὴν θείαν δὲ ἔκκαλεσάμενος παραφυλαττέτω^{ss)}.

L. 25. φισ'. Καὶ κατὰ προστίμων ἐπενεχθέντων παρὰ ἄρχοντός ἐστιν ἔκκλητος.

L. 26. φιζ'. Ἐὰν κατὰ λογοθέτου ἢ καθολικοῦ τις ἔκκαλεσθαι, ἐπὶ τὸν κόμητα τῶν ἰδικῶν ἐρχόσθω ἡ δίκη, καὶ ἐὰν εὐτελής εἴη ἡ δίκη ἡ πόρων εἴη ἡ ἐπαρχία, ἐν ἣ γεννᾶται ἡ ἔκκλητος, παραπεμπέτω αὐτὴν ὃ τινι βούλεται ἄρχοντι δὲ κόμης τῶν ἰδικῶν.

L. 27. φιη'. Δεῖ τὰς ὀνομασίας κατὰ κοινὴν γνώμην γίνεσθαι, ἐὰν δὲ μὴ οὕτως γένωνται, οὐδὲ ἔκκλητον χρέα.

L. 28. φιθ'. ^{t)} Δύναται δὲ ἔκκαλεσάμενος μεταμεληθῆναι καὶ ἀναλαβεῖν τὴν ἔκκλητον ἔνατον^{tt)}, ὡς βεβαιῶν τὴν γενομένην ἀπόφασιν.

L. 29. φιθ'. ^{u)} Ἡ διάταξις κελεύει μὲν καὶ ἐν τῷ παρότῳ βιβλίῳ^{v)} κελεύει δὲ τὸν ἀπαγόμενον ἐπὶ τιμωρίᾳ μὴ καταλαμβάνειν κατὰ βίαν μηδένα· ἀλλά, εἰ βούλεται, ἔκκαλεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ κατὰ βίαν^{w)} γένηται τι τοιοῦτον, οἱ ἀνθυπάτοι, καὶ δὲ κόμης τῆς ἀνατολῆς, καὶ οἱ βικάριοι^{x)}, ἵνα ἀναγάγωσι πρὸς^{yy)} τὰς μεγίστας ἔξοδους, οὐχὶ πρὸς ήμας.

L. 30. φια'. ^{y)} Ἡ διάταξις κελεύει, τὸν βουλόμενον ἀνιψιότατος ἐπὶ πάσης δίκης ἔκκαλεσθαι.

L. 32. φιρβ'. ^{o)} Οταν, φροί, κατὰ ἀποφάσεως ἐνὸς τῶν περιβλέποντων ἀρχόντων, τοῦτ' ἐστιν ἀνθυπάτον, ἀγονοστάλιον, κομήτος^{w)} ἀνατολῆς, βικαρίον ἔκκλητος γένεται, ητὶς εἴωθεν ἀπὸ συνελεύσεως ἀρχόντων παρὰ τῷ βασιλεῖ ἔξετάζεσθαι ἐν θείῳ ἀρχοστηρίῳ, μηκέτε βιούλενδες δικαζέτω κατὰ τὴν πρὸ τούτου συνήθειαν, ἵνα μὴ περὶ πολλὰ ἀπηγορημένος ἐκ τῆς ὑπερθέσεως τοῦ κορόνον βλάβης αἵτιος γένηται τοῖς δικαζομένοις. ἀλλὰ λοιπὸν εἰ μὲν ἀνθυπάτος, η ἀγονοστάλιος, η κόμης ἀνατολῆς, η βικάριος^{yy)} ἐστιν δὲ δικάσσας καὶ τὴν ἔκκλητον δεξάμενος, τότε δὲ^{x)} ἐπιφέρει τῶν πραιτωρίων, δὲ ἐν τῷ κοιαστάτῳ παράν, καὶ δικαίωστῷ ἐν θείῳ ἀρχοστηρίῳ προκαθίμενοι δικαζέτωσαν τῇ ἔκκλητῳ, τῆς αὐτῆς

cipem mittere. A Praefectis autem Praetorio provocatio ne sit.

CXIII. Et in maioribus et in minoribus negotiis appellatio patet: nec enim iudicem oportet iniuriam sibi fieri existimare eo, quod litigator ad provocationis auxilium confugit.

CXIV. Etiam a sententia, qua bona ad fiscum pertinere pronuntiatur, provocare quis potest.

CXV. Cum appellatio interposita fuerit per Bithyniam, Paphlagoniam, Lydiam, Hellespontum, insulas etiam aut Phrygiam salutarem, Europam vel Rhodopem vel Helenopontum, Praefecture Urbis cum Quaestore iudicium sacrum appellator observet.

CXVI. Et adversus mulcas a magistratu irrogatas appellatio conceditur.

CXVII. Si quis appellaverit a discussore vel Rationali, causa veniat ad Comitem rerum privatarum. Et si humili erit causa, vel longinqua provincia, in qua appellatio interposita est, Comes rerum privatarum iudici, cui voluerit, ipsam deleget.

CXVIII. Nominaciones cum consilio publico fieri debent. Si vero aliter fiant, nec appellare necesse est.

CXIX. Qui provocavit, poenitere potest et appellationem suam recuperare, tanquam latam sententiam confirmans.

CXX. Haec constitutio extat etiam in libro primo: praecepit autem, ut nullus ad supplicium deductum per vim eripiat: sed si velit, pro eo appellat: si vero per vim eiusmodi quid fiat, ut Proconsules et Comes Orientis et Vicari ad amplissimas potestates referant, non ad nos.

CXXI. Constitutio imperat, ut in omni causa, qui velit, sine iniuria provocet.

CXXII. Cum a sententia unius, inquit, ex spectabilibus iudicibus, hoc est, Proconsule, Augustali, Comite Orientis, Vicario, appellatio interposita est, quae per consultationem iudicium apud Princepem in sacro auditorio disceptari solet, Princeps non amplius, uti antea consueverat, iudicet, ne pluribus occupatus propter moram suam damnum litigatoribus inferat. Sed si deinceps Proconsul, vel Augustalis, vel Comes Orientis, vel Vicarius iudicaverint et appellationem receperint, Praefectus Praetorio, qui in comitatu est, et Quaestor in sacro auditorio praesidentes de appellatione cognoscant, eodem ordine et observatione, iisdemque temporibus servatis, quibus quaelibet appella-

^{r)} Sic Fabr. Cod. Coisl. λαμβάνειν λιβέλλους. ^{rr)} Hactenus Cod. Coisl. et Theod. hoc caput exhibent; hic pro ἔκτιν habet ποτον. Reliqua huius capituli et in Cod. Coisl. desunt. Exhibitentur apud Fabr. ^{s)} Sic Cod. Coisl. Fabr. τῇ ἐπαρχότητι. ^{ss)} L. 24. C. VII. 62. in Basilicis non esse positam testatur Eustathius περὶ τριάκοντα ἡμερῶν §. 13. In Leuncl. Iur. Graeco-Rom. T. II. p. 215. male legitur διατ. zp'. Leunclavius tamen ad marginem notat esse L. 24. C. de appellacionibus VII. 62. ^{t)} Cap. 119. habet Theod. ^{tt)} Theod. αὐτοῦ. ^{u)} Sententiam huius constitutionis tradit et Balsamon Paratitl. I. 3. in Voelli Bibl. Iur. Can. vet. T. II. p. 1270. ita: Οὐ δεῖ παρὰ τῶν κληρονῶν ἡ μοναχῶν ἡ τῶν καλονυμέων συνοδιῶν ἀποσπάθωι καὶ κατέχεσθαι τοὺς ἀπειλούσιας ἔγκληματι, καὶ κατὰ τὴν ποιητητα τοῦ ἀμαρτιῶντος ἀποφάσει παραδοθέντας. Similis, sed plenior est epitome const. 6. C. I. 4. quam exhibet Balsamon I. I. p. 1266. Ex hac const. 6. C. I. 4. in epitomen const. 29. C. VII. 62. a Balsamone exhibitam etiam monachorum et clericorum et Synoditarum mentio irrepsisse videtur, quorum in const. 29. C. laudata mentio non fit. Utramque constitutionem ad leges Codicis geminatas pertinere, adeoque in Theodosiano Codice bis legi, const. 16. scilicet C. Th. IX. 40. et const. 57. C. Th. XI. 30. notavit Bienerus in Zeitschrift für gesch. Rechtswissenschaft T. VII. p. 357. sq. qui emendationes a Leuncl. Notat. I. 54. in Thes. Otton. T. III. p. 1488. tentatas merito vituperat. ^{uu)} Verba καὶ βίαν addit Cod. Coisl. Desunt apud Fabr. ^{v)} Sic Fabr. Cod. Coisl. βικάριοι. ^{yy)} Sic recte Cod. Coisl. Fabr. πρό. ^{w)} Sic Cod. Coisl. Fabr. ξομῆτοι. ^{xx)} Sic Fabr. Cod. Coisl. βικάριοι. ^{x)} δὲ Fabr. Deest in Cod. Coisl.

τάξεως καὶ παραφυλακῆς καὶ τῶν αὐτῶν χούνιν παρα-
φυλαττομένων, οἵς ἐκάστη ἔκκλητος ἐν θείῳ ἀρουατη-
ρίῳ γυμναζομένη περαιωνόθαι πέφυκεν ^{xx}), κατὰ τὴν
πρώτην ἐμπρόθεσμον. κρατείτω δὲ ταῦτα, εἰ καὶ τινες
τῶν εἰλημένων περιβλέπτων ὡρχόντων ἔχοντες θεῖον
ἀρουατήριον καὶ ἐν αὐτῷ δικάσαντες καὶ ἀποφηνάμενοι
ἔκκλητον ἐδέξαντο.

Είτε μέντοι γε δουκὸς δικάσαντος ἔξεκαλέσατό τις, εἰ μὲν ὁ αὐτὸς καὶ δοῦξ καὶ ἄρχων γ) τῆς ἐπαρχίας ἐπύγχανε, μόνον ἡ σῇ ἐπαρχίῃς ἐν θειῷ ἀρροστηρίῳ δικαζέτω· πάντων τῶν διφειλόντων ἀπὸ τῆς ἀκριβείας καὶ τάξεως γγ) ἐπὶ τῆς ἐκκλήσης παρακολουθεῖν σὺν ἀραιβείᾳ παραγνυλαττομένων· καὶ ὑπῆρχοντων ἐν τῇ συνελεύσει τῶν ἐπιστολαρίων ²⁾, οἵ τινες ἐν τῇ τάξει τῶν ὑπομημάτων εἰσίν, ἐκβιβαζόντων τὴν ἀπόφασιν ἐκείνων, μεθ' ἣν ὁ κοιαίστωρ δικάζει. ταῦτα δὲ πάντα πρατέιτω, ἔνθα τις μὴ ἀπὸ πραπομπῆς ἄλλον ²²⁾ δικάσας καὶ ἀποφηνόμενος ἐκκληστον ἐδέξατο· τότε γὰρ ὁ τὴν δίκην πραπεμψας ἔσται τῆς ἐκκλήσης δικαστής. ἐκεῖνο δὲ τούτοις προσθεῖναι καλόν. ἕάν γὰρ βισιλεὺς προσελευσθεὶς ἴδιώτῃ τινὶ καὶ μὴ ἄλλουνστριών ἐντι, ἡ καὶ ^{a)} πολλοῖς παραπέμπη ²²⁾ δίκην, καὶ ἐκκληστος κατὰ τῆς τούτους ἡ τῆς τούτων ἀποφάσεως γένηται, ὁ μὲν ἐπαρχὸς τῶν πρατιωρίων, ὁ παρὼν ἐν τῷ κομητάτῳ μετὰ τοῦ κατὰ καιρὸν κοιαίστωρος, δικαζέτω κατὰ τὴν ^{b)} κυρίαν ἐμπρόθεσμον. τὰ δὲ παρὰ τοῖς δοθεῖσιν ὑπὸ βασιλέως δικαστᾶς πεπραγμένα ὑπομήματα οἱ τοῦ σορούνιου τῶν λιβέλλων ὑποδεχέοθωσιν, καὶ τὴν δίκην εἰσαγέτωσαν, καὶ τὰ παρὰ τῷ ἐπάρχῳ ἡ τῷ κοιαίστωρι ἐν ^{b2)} τῇ δίκῃ πραττόμενα αὐτοὶ ἐκλαμβανέτωσαν καὶ γνωφέτωσαν καὶ τοῖς δικαζομένοις ἐκδιδότωσαν. οὗτοι γὰρ καὶ παρὰ τοῖς ἀπὸ τῆς πραπομπῆς δικάζοντοι, εἰ καὶ ^{c)} μὴ ἄλλουνστριοι εἰέν, τὰ πραττόμενα μόνον ὑποδέχονται ^{d)}, εἰ ^{e)} ἐν τῇ κομητάτῳ ἡ τοιαύτη δίκηι λέγεται. εἰ δὲ ἐνδὸς τῶν ἄλλουνστριών ἀρχόντων δικάσαντος ἐκκληστος παρακολουθήσει κατὰ τῆς ἐκείνου ἀποφάσεως, ἐφ' οὐ προβαίνειν δυνατὸν τὴν ἐκκλήσην, τοιτέστι δίχα τῆς ἐπαρχίης τῶν πρατιωρίων, τότε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ συνελεύσεως ἔστω τῇ ἐκκλήσῃ τοιαύτῃ ^{f)} δικαστῆς· εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἴδιωτη ἀντῷ δητὶ ἀρροστηρίῳ παρὰ βασιλέως ἡ δίκη, καὶ γενόμενος ὄχοιν ἔχοντεν αὐτήν, εἰ καὶ μὴ μόνος ἦν, ἀλλὰ καὶ ἔτεον ²³⁾ εἶχεν ^{h)} συνδικαστήν, μηδ ὅτα ἄλλουνστριον ἀρχόντα. εἰ τι δέ μη ἔγκειται τούτῳ τῷ νόμῳ, τοῦτο κατὰ τοὺς παλαιοὺς νόμους τεμνέσθω.

οργ'. Έαν στρατιώτης ἐναχθῆ ὡς ὑποκείμενος τύχη
ταξιδιωτικῆ¹), ἢ ὡς χρεωστῶν δημόσια, ἐναχθῆ δὲ ἐν
ἐπαρχίαις, καὶ ὁ ὄφων αὐτὸν καταδικάσσῃ, καὶ ἐκκα-
λέσῃ τινα, δεῖ τὸν ἐπαρχὸν τῶν πρατιωφίων ἄμα τοῖς στρα-
τηλάταις ἐπακοῦσαι τῆς ἐκκαλίτου, εἰ καὶ τὰ μάλιστα οἱ
στρατηλάται μόνοι τὴν δίκην ἀφώρισαν τῷ ὄφοντι.

οφδ'. Άναφορᾶς γενομένης παρὰ^{κ)} ἄρχοντος, εἴτε
ἔγκειται, τί ἡρεσε τῷ ἄρχοντι ἐν τῇ δίκῃ, εἴτε μη ἔγκει-
ται, δηλοντὶ τῶν μερῶν μη ἐπισταμένων, τί τῷ ἄρ-
χοντι ἡρεσε, καὶ τὰ πραγματικὴν κέλευσιν δύο μεγά-
λοπρεπεστάτους ἀνδρας ἢ πατρικίους ἢ ὑπατικούς, ἢ
ἀπὸ ἐπάρχων, οὓς ἂν^λ) δι αὐτὸς ἐπιλέξηται, συνενθῆ-

tio, quae in sacro auditorio exercetur, finiri solet, secundum primum fatalem diem. Haec autem obtineant, etsi quidam spectabilium iudicium sacrum auditorium habentes et in eo iudicantes sententia lata appellationem receperint.

Si tamen a Duce iudicante quis appellaverit, si quidem idem Dux et Praeses provinciae sit, Praefectura tua tantum in sacro auditorio iudicet: omnibus, quae secundum ius et ordinem in appellatione subsequi debent, accurate observandis: et in consultatione epistolaribus obsequentibus, qui vice actorum sunt; illis, cum quibus Quaestor iudicat, iudicata exequentibus. Haec autem omnia obtineant, ubi quis non ex delegatione alterius iudicavit et sententia lata appellationem recepit: tunc enim qui causam delegavit, appellationis iudex erit. His autem illud addere convenit. Nam si Princeps aditus privato euidam et non uni pluribusve ex Illustribus causam delegaverit, et a sententia eius eorumve appellatum fuerit, Praefectus Praetorio, qui est in comitatu, cum pro tempore Quaestore fatali iudicet die. Qui autem sunt e scrinio libellorum, ea, quae apud iudices a Principe delegatos gesta sunt, excipiant et causam inducant, et quae apud Praefectum Praetorio vel Quaestorem in causa geruntur, ipsi excipiant et scribant et litigatoribus edant. Hi enim etiam apud iudices, qui ex delegatione iudicant, licet illustres non sint, gesta tantum excipiunt, si in comitatu eiusmodi causa dicatur. Si vero a sententia unius ex illustribus iudicibus iudicantis, a quo appellatio permittitur, id est, excepta Praefectura Praetorio, appellatio interposita fuerit, tunc Princeps habita consultatione appellationis eiusmodi iudex esto: licet privato homini lis a Princepe delegata sit, isque postea magistratus factus de ea iudicaverit, etiamsi solus non fuerit, sed alium collegam habuerit non illum. Si quid vero hac lege expressum non sit, id secundum veteres leges decidatur.

CXIII. Si miles conveniatur tanquam conditioni cohortali obnoxius vel tanquam tributa debens, conveniatur autem in provinciis, et a Rectore provinciae condemnatus provocaverit, Praefectus Praetorie cum Magistris militum de appellatione cognoscere debet, licet Magistri militum soli causam Rectori provinciae delegaverint.

CXXIV. Relatione missa a iudice, si additum sit, L. 34.
quid iudici in causa placuerit, sive additum non sit, C. cod.
partibus nempe nescientibus, quid iudici placuerit, per
saeculam pragmaticam iussionem duo magnificentissimi
viri vel Patricii, vel Consulares, vel Expraefecti, quos
ipse elegerit, adiungi Quaestori debent, deque eo

^{xx}) Sic Fabr. Cod. Coisl. πίρυζε. ^{y)} Sic Fabr. Cod. Coisl. καὶ ἄρχοντας δούλους. ^{yy)} Fabr. post τάξεως inserit καὶ, quod iure deest in Cod. Coisl. ^{z)} Sic Cod. Coisl. Fabr. ἐπιστολαγίων. ^{zz)} ἄλλον Cod. Coisl. Fabr. ἀλλά. ^{α)} Sic Fabr. Cod. Coisl. καὶ μὲν πολλοῖς. Fabrotiana lectio defenditur auctoritate textus Codicis Iustinianei. ^{aa)} Sic Fabr. Cod. Coisl. παραπέμψη; ^{b)} τὴν Fabr. Deest in Cod. Coisl. ^{bb)} εὐ Fabr. Cod. Coisl. ἢ. ^{c)} Fabr. καὶ. Deest in Cod. Coisl. ^{d)} Fabr. τὰ πρατινομένα μόνον ὑποδέχονται. Cod. Coisl. ἐπιλεγμένουν τὰ πρατινομένα μόνον. ^{e)} Cod. Coisl. post εἰ inserit καὶ, quod deest apud Fabr. ^{f)} Fabr. ποιῶντας. Cod. Coisl. ταῦτα. ^{g)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ἀλλ᾽ οὐτος. ^{h)} Sic Fabr. Cod. Coisl. πίρυζε. ⁱ⁾ Sic lego cum Cod. Coisl. Fabr. ταξικήν. ^{k)} Cod. Coisl. παρά. Fabr. ἐπι. ^{l)} Sic Cod. Coisl. Fabr. ἐκ αὐτῆς.

ναι τῷ κοιαστῷ καὶ περὶ τούτου ἀποφήνασθαι, ἡ παρόντων τῶν μερῶν, ἡ καὶ ^{m)} ἀπόντων, μηδεμιᾶς οὐσῆς ἐκκλήτου κατὰ τῆς τούτων ἀποφάσεως, μήτε τινὸς ἀμφιβολίσεως περιλημπανομένης ⁿ⁾. τοῦ αὐτοῦ κρατούντος, εἴτε εἰς δικαστής ἔχοήσατο τῇ ἀναφορᾷ, εἴτε καὶ ^{o)} πολλοὶ ἄμμα δοθέντες δικασταὶ τῇ ἀναφορᾷ ἔχοήσαντο· εἴτε ἐκάστῳ αὐτῶν ἥρεσε τι, εἴτε μηδενὶ αὐτῶν μηδὲν ἔδοξεν, ἀλλὰ πάντες συνεῖδον κοινῆ ἀνεγέκεν.

L. 35. οὐκέ. Ἡδη τῆς τριακοστῆς δεντέρας διατάξεως εἰπού-
C. VII. 62. σης ἐπὶ πάντων τῶν ὄρχόντων τῶν ἐλλονοτρίων, ἀφ ^{p)} ἀνέστιν ἐκκλήτος, τὸν βασιλέα τῆς ἐκκλήτου ἀκροασθαι, ἡ παροῦσα διάταξις ἐνροῦσα νόμιμον ἐγνωσμένον, ὅτι κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐπώρων ἐκκλήτος μὲν οὐκ ἔστιν, ἀναψηλάφησις δέ ἔστι· καὶ εἰ μὲν ἔτερος ἔστιν ^{q)} ἐπώρος, πιθανόν ἔστιν, ὅτι ἀνατρέπει τὰ παρ' ἔτερον κριθέντα· ἐὰν δὲ διάτος γένηται ἐπώρος πάλιν, ὁ ἡδη ψηφισμένος, οὗ τωνος κατὰ τῆς ψῆφους καὶ αἱ δεήσεις προσηγέρχησαν, ἐπειδὴ προειληπταὶ ὑπὲρ τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ ἀποφάσεως λέγειν, καλεύει ἡ διάταξις, ὕστε τὸν κοιαστῷ συνακροδουθι αὐτῷ, δεύτερον ἡ τοίτον γενομένῳ ἐπάρχῳ ^{r)}, καὶ ἐξετάζοντι τὰς ἐπὶ τῆς προτέρους αὐτοῦ ἀρχῆς γενομένας ἀποφάσεις, θεοπί-
ζουσα, ὧδε μηδεμίαν εἶναι κατὰ τῶν τοιούτων ἀποφά-
σεων ἀναψηλάφησιν.

L. 36. οὐκέ. Χρὴ μετὰ πᾶσαν τὴν δίκην τότε τὴν ἐκκλήτον
C. end. ἐπιδοθῆναι· οὐδὲ γάρ βλάπτεται τις, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἐγένετο διαλαλία ἀπαρνούμενη αὐτῷ δίκαιον ἀριθμὸν αὐτῷ· τοντέστιν, ἡ μαστόνων παραγώγη, ἡ ἀνάγνωσιν συμβολαίον· δύναται γάρ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ πάντα γνωνάσαι· ἵνα μὴ κατὰ τῆς μέσους διαλαλίας, ἐπιδεομένης ἐκκλήτον, μηκος διδάστων ταῖς ὑπερθέσεοι· πολλάκις ἐν τῇ αὐτῇ ὑπερθέσει ἐπιδεομένης ἐκκλήτον καὶ ἐξεταζομένης, πάλιν ἄλλουν κεφαλαίον γνωνάζομένον, καὶ πάλιν καὶ αὐτοῦ παρεχομένης ἐκκλήτον ^{s)}. δὲ διατητής ἔστιν δὲν μέσῃ διαλαλίᾳ δίκαιον τι αὐτοῖς ἀνωρησμένος, καλεύει ἐγγράφως τοντό ἐπισκήπτην, ὥστε ἐν τῇ ἐκκλήτῳ φυλάττεσθαι αὐτοῖς ^{t)} τὴν περὶ τοιούτου δικαιολογίαν ἀπόδοτον ^{u)}). εἰ δὲ παρὰ ταῦτα γένηται, μήτε δεχόθω τὴν ἐκκλήτον δικαστής, καὶ αὐτὸς δὲν ^{v)} ἐκπαλεσμένος ὑπὲρ τῆς παραβάσεως πεντήκοντα λίτρας ἀργύρου παρεχέτω.

L. 37. οὐκέ. ^{w)} Ἡ διάταξις κελεύει, ὥντα ^{x)} ἐὰν ἡ δίκη,
C. end. ἐφ' ἣ δεῖ προσθῆναι ^{y)} τὴν κατὰ συνέδεσιν ἐκκλήτον, μὴ ὑπερβαίνῃ ^{z)} τὰς δέκα λίτρας, μὴ ὡς πρότερον δύο δικασταὶ τὸ πρᾶγμα κρίνωσιν ^{a)}, ἀλλὰ μόνον εἰς ^{b)}· εἰ δὲ ὑπερβαίνει τὰς δέκα λίτρας ἡ δίκη, τότε ὥντα δύο δίσι δικασταὶ ἐπιστολαρίων ^{c)} ὑπηρετούντων. εἰ μέντοι δια-
φωνήσουσιν οἱ δύο δικασταὶ πρὸς ἀλλήλους, τρίτον αὐτοῖς οντεῖναι ^{d)} τὸν κοιαστῷ. ἐὰν δὲ ὑπερβαίνῃ ^{e)} τὰς εἰκοσι λίτρας ^{f)} ἡ δίκη, τότε κινέσθαι αὐτὴν ἐπὶ κοινῆς ἀκροασέως πάντων τῶν συγκλητικῶν, ὥντα ἐξῆ ^{g)} καὶ τῷ νευκηρότι ἐν τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳ εἰσιέναι παρὰ τῷ ἐνὶ ἡ τοῖς δυοῖς δικασταῖς, ἡ πᾶσι τοῖς συγκλητικοῖς τὴν ἐκκλήτον ἐντὸς διετίας. καὶ μηδεμιᾶς ἐκκλήτῳ ἀναρτᾶσθαι τὰ παρ' αὐτοῖς κρινόμενα· ὥσπερ οὐδὲ αἱ παρὰ βασιλεῖ πραττόμεναι ἐξετάσεις ἀναψηλαφῶνται.

sententiam ferre, sive partibus praesentibus, sive absentibus, appellatione adversus eorum sententiam minime concessa, et nulla dubitatione relictā. Eodem observando, sive unus iudex relatione usus fuerit, sive plures simul dati iudices: sive eorum cuilibet quid placuerit, sive nulli eorum, sed omnes communiter ad Principem referendum censuerint.

CXXV. Cum iam trigesima secunda constitutio dixerit, in omnibus magistratibus illustribus, a quibus appellatio patet, Principem de appellatione cognoscere: praesens constitutio ius notum inveniens, quo a sententia Praefectorum Praetorio appellatio non est, sed retractatio; et si alius quidem Praefectus sit, verisimile est, hunc rescissurum, quae ab alio iudicata sunt: si vero idem rursus Praefectus factus fuerit, qui iam sententiam dixit, adversus cuius sententiam et supplicatio oblata est, quia prae sumitur pro vetere sua sententia dicturus: praecipit constitutio, ut Quaestor adiungatur ei, qui iterum aut tertium Praefectus creatus est, et suas in priore suo magistratu sententias dictas examinat, statuens, ut adversus eiusmodi sententias retractatio nulla sit.

CXXVI. Post item totam appellatio interponenda est: neque enim laeditur quis, si media in lite facta sit interlocutio, quae deneget ius ei competens, id est, testium productionem, vel instrumenti recitationem: potest enim in appellatione omnia persequi: ne appellatio contra medium interlocutionem interposita lis protrahatur: saepius appellatio in eadem causa interposita et examinata, iterum alio litis capite discusso, iterumque adversus ipsum permissa appellatio. Si vero iudex delegatus in media interlocutione quid ipsis iuri congruum denegaverit, praecipit, ut scripto id comprehendatur, quo in appellatione sua de eo allegatio ipsis sine prae iudicio conservetur. Si vero praeter haec factum fuerit, iudex appellationem ne recipito, et ipse appellator transgressionis nomine quinquaginta argenti libras persolvito.

CXXVII. Constitutio praecipit, ut si causa, in qua appellatio consultationum more exerceri debet, decem libras non excedat, non duo, sicut antea, iudices, sed unus tantummodo de causa iudicet: si vero causa decem libras excedat, ut tunc duo sint iudices, quibus epistolae serviant. Si tamen isti duo iudices inter se dissenserint, tertius iis Quaestor adiungatur. Si vero lis viginti libras excedat, tunc ea in commune auditorium omnium Senatorum introducatur, ut liceat et victori in priore iudicio intra biennii tempus vel uni vel duobus iudicibus, vel omnibus senatoribus appellationem intimare. Quae ab eis decreta fuerint, nulla appellatione suspendantur, sicut nec factae apud Principem cognitiones retractantur.

^{m)} καὶ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ⁿ⁾ Sic Fabr. Cod. Coisl. male περιλαμβανομένης. ^{o)} καὶ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ^{p)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐφ'. ^{q)} Sic Fabr. Cod. Coisl. ἦν. ^{r)} τῆς πόλεως ἡ πρωτευούσιν addit Cod. Coisl. quod deest apud Fabr. ^{s)} Sic Fabr. Sed Cod. Coisl. locum mutilum exhibet ita: ὥντα μὴ κατὰ τῆς μέσους διαλαλίας ἐπιδεομένης ἐκκλήτου καὶ ἐξεταζομένης, πάλιν ἄλλουν κεφαλαίον ἐξεταζομένης καὶ πάλιν ἐπιδεομένης ἐκκλήτου. ^{t)} τῇ αὐτοῖς dedi e Cod. Coisl. Fabr. αὐτοῖς. ^{u)} Malim ἀπόσκοτον, pro ἀπόκοτον, quod Fabr. et Cod. Coisl. habent. ^{v)} δ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ^{w)} Totum cap. 127. habet Theod. et Syn. p. 108. ^{x)} ὥντα deest in Syn. ^{y)} Theod. male πρασθῆναι. ^{z)} Syn. ὑπερβαίνει. ^{a)} Syn. κρίνωσι. ^{b)} Sic Fabr. et Syn. Cod. Coisl. et Theod. πόνος δ εἰς. ^{c)} Syn. ἐπιστολαρίων. Leuncil. in marg. rotulorū. ^{d)} Theod. εἰνα. ^{e)} Theod. ὑπερβαίνει. ^{f)} Syn. τὰς ί. λίτρας. ^{g)} Fabr. et Theod. ἐξη. Cod. Coisl. et Syn. ἐξεστι.